

Johanna Olkkola ja Ritja Korkiakangas

**YKSITYISEN METSÄTALOUDEN HARJOITTAJAN METSÄVERO-
TUS**

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma
Joulukuu 2019**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Joulukuu 2019	Tekijä/tekijät Johanna Olkkola ja Ritja Korkiakangas
Koulutusohjelma Liiketalous		
Työn nimi YKSITYISEN METSÄTALOUDEN HARJOITTAJAN METSÄVEROTUS		
Työn ohjaaja Pirjo Jacobson	Sivumäärä 44	
Työelämäohjaaja		
<p>Metsätalouden toimintaympäristö on muuttunut vuosisatojen saatossa paljon, ja metsien hoitoon sekä verotukseen on jouduttu miettimään uusia säädöksiä, jotta ne toimisivat parhaalla mahdollisella tavalla metsien hyvinvoinnin eduksi. Metsänomistus ja siihen liittyvä verotus koskee noin joka viidettä suomalaista ja on tämän vuoksi yllättävän useaa koskeva aihe.</p> <p>Opinnäytetyössä käsiteltiin yksityisen metsänomistajan verotusta. Tavoitteena oli perehtyä metsätilan verotukseen sekä saada kattava ja päivitetty versio yksityisille metsänomistajille metsätalouden verotukseen liittyvistä asioista, sillä muutoksia verotuksessa tapahtuu jatkuvasti. Tänä vuonna suurin muutos metsätiloja koskevaan verotukseen on ollut sähköiseen veroilmoitukseen siirtyminen. Metsäverotukseen liittyy paljon asioita, joita metsätalouden harjoittajan on hyvä ottaa huomioon saadakseen parhaan mahdollisen hyödyn omasta metsäkiinteistöstään.</p> <p>Työn avulla metsänomistajat voivat saada lisätietoa muuttuneista metsäverotusta koskevista säädöksistä sekä voivat tehdä veroilmoituksensa helpommin. Opinnäytetyössä käytetyn tietoperustan lähteenä käytimme aiheeseen liittyvää kirjallisuutta erilaisten metsäveroaiheisten kirjojen ja Internet lähteiden muodossa. Opinnäytetyöllä ei ole toimeksiantajaa eikä työssä ole käytetty kyselyitä tai haastatteluita.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu kokonaisuudessaan teoriaosuudesta, jossa aluksi selvitettiin yleisesti metsätaloutta sekä metsän eri omistusmuotoja. Tämän jälkeen perehdyttiin tarkemmin vain yksityisen metsänomistajan verotusnäkökulmaan. Työssä ei kuitenkaan käsitelty metsäverotusta jonkun tietyn metsäkiinteistön kannalta, vaan pyrittiin kertomaan aiheesta yleisesti, jotta mahdollisimman moni hyötyisi tästä työstä.</p>		

Asiasanat

Metsätalous, metsätalouden harjoittaja, metsätalouden verotus

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date December 2019	Author Johanna Olkkola, Ritja Kor-kiakangas
Degree programme Business Administration		
Name of thesis FOREST TAXATION OF FOREST OWNER		
Instructor	Pages 44	
Supervisor Pirjo Jacobson		
<p>The operational environment of forestry has changed a lot over the centuries. That's why the statutes of taxation are re-invented to make them work in the best way possible for the good of the forests. The subject touches many Finns, as one in five owns a forest.</p> <p>This bachelor's thesis deals with the forest taxation of a private owner. Taxation and law change over time and every forest owner must keep abreast of changes. This thesis is a current guide to forest taxation, and it helps forest owners get up-to-date information from the same source.</p> <p>The purpose of this thesis was to have a comprehensive and updated guide of forest taxation for a private forest owner. The biggest change in forest taxation this year was a commission of electronic tax filing. There are many things in forest taxation that the forest owner should take into consideration during a tax year and when filing a tax return.</p> <p>This thesis gives the current information of forest taxation and helps forest owners make their tax returns more easily. As a source of information for the thesis, we used related Internet sources and various books of forest taxation. The thesis had no instructor and did not include any inquiries or interviews.</p> <p>The whole thesis consists of theory. First, we got acquainted with forestry in general and the different forms of forest ownership. Then we found out more closely about the forest taxation of private forest owners. We aspired to tell general matters of the subject, so that as many as possible can benefit from this work.</p>		

<p>Key words forest, forestry taxpayers, taxation of forestry</p>
--

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Hankintakauppa	Puukauppanuoto, jossa myyjä huolehtii puunkorjuusta. Puut toimitetaan tienvarsivarastolle sovittuun aikaan ja luovutetaan ostajalle sovitun laatuisena. Hankintakaupassa ostaja maksaa hankintahinnan, johon sisältyy kanto-hinta ja korvaus puunkorjuusta.
Harvennushakkuu	Hakkuu, jonka tarkoituksena on ottaa talteen ainespuuta ja edistää näin metsään jätettävän puuston kasvua.
Kantoraha-arvo	Eli puun pystyhinta, johon ei sisälly korjuu- ja kuljetuskustannuksia. Tätä arvoa käytetään muun muassa puutavaran pystykaupoissa.
Kemera-tuki	Valtion myöntämä tuki metsänhoidon ja puuntuotannon tueksi.
Käteiskauppa	Puukauppanuoto, jossa myyntipaikkaan kuljetettu puutavara myydään puun ostajalle ilman etukäteissopimusta.
Käypä arvo	Metsätilan arvo eli käypä arvo, selvitetään yleensä metsäammattilaisen tekemän tila-arvion mukaan.
Odotusarvo	Tulevaisuuden hakkuista saatava tulo, joka olisi saatu, ellei metsävahinkoa olisi tapahtunut. Sen suurus selviää metsäammattilaisen tekemästä arvosta.
OmaVero	Verohallinnon sähköinen asiointipalvelu.
Pystykauppa	Pystypuuston hakkuuoikeus. Pystykaupassa myyjä luovuttaa ostajalle oikeuden kaataa suunnitellun alueen puut.
Taimikko	Nuori kasvava metsä.
Uudistushakkuu	Hakkuutapa, jossa poistetaan vanha puusukupolvi uuden puusukupolven tieltä. Metsän taloudellisesti tuottoisin hakkuu.

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 METSÄTALOUS	3
2.1 Metsätila	3
2.2 Maatila metsätaloudessa	4
3 METSÄN OMISTUSMUODOT	6
3.1 Yksi omistaja	7
3.2 Metsäyhtymä	8
3.3 Puolisot ja avopuolisot	9
3.4 Kuolinpesä	10
3.5 Yhteismetsä	11
3.6 Säätiöt ja yhtiöt	11
4 METSÄTALouden TULOJEN VEROTUS	13
4.1 Pääomatulot	13
4.1.1 Puun myyntitulot	14
4.1.2 Kemera-tuet	17
4.1.3 Vahinko- ja vakuutuskorvaukset	18
4.2 Ansiotulot	19
4.3 Maatalouden tulot	21
4.4 Elinkeinotoiminnan tulot	21
4.5 Verovapaat tulot	22
5 METSÄTALouden MENOJEN VÄHENNYSOIKEUS	23
5.1 Menot vuodessa	24
5.1.1 Matkakulut	24
5.1.2 Palkkakulut	27
5.1.3 Muut kulut	28
5.2 Metsävähennys	29
5.3 Meno- ja tuhovaraus	31
5.4 Poistot	32
5.5 Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio	33
6 MUUTA METSÄVEROTUKSEEN LIITTYVÄÄ	35
6.1 Muistiinpanovelvollisuus	36
6.2 Omistajanvaihdos verotuksessa	36
6.2.1 Luovutusvoitto	37
6.2.2 Perintö- ja lahjaverotus	39
6.3 Kiinteistöverotus	40
6.4 Metsäveroilmoituksen oikaisu	40
6.5 Arvonlisäverotus metsäverotuksessa	41
7 YHTEENVETO	43

LÄHTEET	45
----------------------	-----------

KUVIOT

KUVIO 1. Metsätalousmaan jakautuminen Suomessa.....	7
KUVIO 2. Puuston tilavuuden jakautuminen Suomessa.....	8
KUVIO 3. Puukaupan eteneminen.....	16

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Yksityisen metsänomistajan pääomatulojen veroprosentit.....	14
TAULUKKO 2. Hankintatyön arvo puulajeittain vuonna 2018.....	20
TAULUKKO 3. Metsätalouden kilometrikorvaukset.....	25
TAULUKKO 4. Metsätalouden kalustoon kuulumattomien kulkuneuvojen tuntitaksat.....	26
TAULUKKO 5. Perintövero 1 veroluokan mukaan.....	39
TAULUKKO 6. Maksujen jakautuminen puukaupassa.....	42

1 JOHDANTO

Idea tämän työn tekemiseen tuli ystävältämme, joka on miettinyt metsän ostoa ja toivoi, että olisi olemassa selkeät sekä päivitettyt tiedot metsätalouden ylläpidosta “yksissä kansissa”. Metsätilan verotus myös koskettaa monia, sillä yli puolet suomen metsistä on yksityisomistuksessa ja noin joka viides suomalainen omistaa metsää. Metsätilan omistajan on tärkeä tietää, mitä hänen täytyy veroilmoituksessa ilmoittaa ja mitä menoja hän voi käyttää verovähennyksessä, jotta metsäpalstan tuotto olisi omistajalle mahdollisimman suuri. Metsätalouden harjoittajan on hyvä olla myös tietoinen siitä, mitä kaikkea hän saa käyttää tai tehdä metsätilalleen verovapaana. Päätimme lähteä toteuttamaan aihetta, sillä aihe oli myös meidän mielestämme kiinnostava sekä ajankohtainen ja koimme, että kyseiselle opinnäytetyön aiheelle olisi tarvetta päivitetynä versiona.

Työn tavoitteena on saada aikaan tiivis ja kattava opas metsätilan verotuksesta uusille ja miksei vanhoillekin metsänomistajille, jotka kaipaavat ajan tasalla olevaa tietoa metsätilansa verotukseen liittyen. Metsänomistajat omistavat kuitenkin hyvin erilaisia metsätiloja niin kooltaan kuin metsän kasvun kehitysvaiheeltaankin ja siksi yhdenpitävää ohjetta metsänverotukseen on vaikea antaa. Metsätilan verotukseen liittyy todella monenlaisia asioita sekä vaiheita, jotka pyrimme kokoamaan selkeästi tähän työhön. Tarkoituksena tällä työllä on kerätä tietämystä aiheesta myös itsellemme, sillä jossain vaiheessa saatamme itsekin olla siinä tilanteessa, että metsän ostoa on ajankohtainen asia.

Työmme on teoriapohjainen emmekä käytä tutkimuksessamme kyselyjä tai haastatteluita. Tutustuimme aiheeseen kirjallisuuden sekä Internetistä löytyvien aineistojen pohjalta ja kokosimme niiden avulla tiedot tähän työhön. Lähteenä käytimme eniten uusinta Jauhiaisen Metsäverokirjaa sekä Verohallinnon nettisivuja. Myös työssämme mainitut verolomakkeet löytyvät Verohallinnon omilta nettisivuilta. Opinnäytetyötämme ohjaa kuitenkin vahvasti Suomen laki ja verotuslainsäädäntö, jotka luovat kehykset tutkimuksellemme. Työmme avulla metsänomistaja voi miettiä itselleen parhainta tapaa hoitaa metsää ja siihen koskevaa verotusta, jotta hyöty omasta metsätilasta olisi suurin mahdollinen. Siksi tavoitteemme oli kirjoittaa mahdollisimman selkeästi ja yleisesti, jotta mahdollisimman moni yksityinen metsäharjoittaja voisi hyötyä työstämme, vaikka hänellä ei olisi aiempaa kokemusta tai tietämystä aiheesta. Pyrimme sen vuoksi myös selvittämään aiheeseen liittyviä käsitteitä selkeästi.

Opinnäytetyö on rajattu niin, että perehdymme vain yksityisen metsänomistajan metsätilan verotukseen emmekä huomioi yhteismetsiä tai valtion ja kuntien omistamien metsien verotusta. Emme myöskään ota kantaa työssämme metsän arvostamiseen tai metsätalouden kannattavuuteen sijoituskohteena.

Opinnäytetyön ensimmäisessä vaiheessa käsittelemme metsätalouden käsitettä ja tutustumme erilaisiin metsän omistusmuotoihin muun muassa yksityisen omistajan, kuolinpesän ja yhtymän muodossa. Tämän jälkeen perehdymme yksityisen metsätalouden harjoittajan metsätilan tuloverotukseen sekä erilaisien menojen vähennyskelpoisuuteen verotuksessa. Tutkimuksen loppuvaiheessa käymme läpi muita metsänomistamiseen liittyviä asioita, kuten muistiinpanovelvollisuutta, metsätilan omistajanvaihdosta ja veroilmoituksen oikaisua. Käymme läpi myös metsänomistuksen arvonnäkökulmaan liittyviä asioita.

2 METSÄTALOUS

Metsätalous on Suomessa yksi tärkeimmistä elinkeinoista ja se on merkittävä tulonlähde sadoille tuhansille suomalaisille metsänomistajille. Metsätalouden tulee ollakin taloudellisesti kannattavaa, jotta metsänomistajat investoivat metsienhoitoon ja näin puumarkkinat voivat jatkaa toimintaa aktiivisena. Yksityisten metsänomistajien bruttokantorahatulot nousivat yli 2,3 miljardiin euroon ja metsänomistajat myös investoivat 300 miljoonaa euroa metsiensä hoitoon vuonna 2018. Nämä metsänhoitoon käytettävät investoinnit turvaavat metsätalouden taloudellisen kestävyuden sekä metsien hyödyntämismahdollisuudet tulevalle sukupolvelle myös jatkossakin. (Metsien taloudellinen merkitys.)

Kestävän metsätalouden katsotaan koostuvan ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden ulottuvuuksista. Metsätaloudessa taloudellinen kestävyys tarkoittaa sitä, että pyritään säilyttämään metsien elinvoimaisuus, tuottavuus ja kannattavuus. Ekologinen kestävyys voidaan puolestaan turvata esimerkiksi säilyttämällä metsäluonnon monimuotoisuus mahdollisimman hyvin. Metsistä saatavan hyödyn turvaaminen kansalaisille luokitellaan sosiaaliseen kestävyuteen. Kulttuurisen kestävyuden katsotaan olevan ymmärrystä sekä luonnosta, että ihmisen toiminnasta ja siihen sisältyy pohdintaa muun muassa metsän ja kulttuurin suhteesta. Näistä kestävyuden eri osa-alueista on tärkeää huolehtia, sillä näin voimme turvata nykyisten ja tulevien sukupolvien mahdollisuudet hyödyntää metsiämme hyvinvoinnin lähteenä. (Metsätalouden kestävyys.)

2.1 Metsätila

Metsätila on kiinteistö, johon kuuluu metsää. Metsän lisäksi siihen voi kuulua muun muassa avosoita, rakennuksia tai vaikkapa rantaviivaa. Metsätilojen koko vaihtelee Suomessa hyvinkin paljon, mutta onneksi kaiken kokoisilla metsäpalstoilla on myös kysyntää. Joku etsii pientä metsätilaa niin sanottua ”puuhalpasta”, jolla tehdä esimerkiksi polttopuita. Toinen taas haluaa hakkuukypsää ja toinen taimikkotilaa. Metsätilan hinta muodostuu suurimmaksi osaksi puuston arvosta, mutta joissain kohteissa myös maa-ala on arvokas, esimerkiksi juuri metsätiloilla, joilla on rantaviivaa ja se on rakennuskelpoinen tontti. Hintaan vaikuttavat myös odotusarvot ja metsän sen hetkinen kasvuvaihe eli onko kyseessä taimikko, nuori kasvatusmetsä vai jo hakkuukypsä metsäpalsta. Myös muut metsän ominaisuudet kuten maaperä ja sijainti tai kohteen mahdollinen kaavoitus vaikuttavat hintaan. (Metsätilat.) Metsien moni-

käyttöarvo on kasvanut viimeisten vuosien aikana hurjasti, kun muun muassa metsien terveysvaikutukset ja luontomatkailu ovat suuressa kasvussa maailmalla. Metsien käyttö on siis monipuolistunut ja lisännyt näin myös niiden arvoa. (Hänninen 2017, 12.)

Metsä on siis kiinteää omaisuutta ja jokaisen metsänomistajan kiinteistöllä on rekisterinumero. Sen tarkoituksena on yksilöidä kyseinen kiinteistö. Kiinteistö voi koostua yhdestä tai useammasta palstasta. Tämän vuoksi myös alle kahden hehtaarin palstat voivat kuulua maatilaan osana isompaa kiinteistöä. Metsätilanomistajan on hyvä selvittää palstansa rajat sekä maastossa että kartalla, jos ne eivät ole jo ennestään tiedossa. Rajojen sisään jäävä maa sekä puusto, vesialueet ja muu kasvillisuus kuuluvat kaikki metsäkiinteistöön. (Uuden metsänomistajan kirja 2018, 11.)

2.2 Maatila metsätaloudessa

Maatilatalouden tuloverolain 2 §:n 2 momentin mukaan maatila, jolla harjoitetaan metsä- tai maataloutta, on verotuksessa itsenäinen taloudellinen yksikkö. Maatilaksi luokitellaan yleensä tila, johon kuuluu vähintään kaksi hehtaaria maa- tai metsätalousmaata. Puhtaat metsätilat ovat siksi verotuksessa myös luokiteltu maatiloiksi. Yhdellä omistajalla voi olla yksi tai useampia maatiloja, mutta kiinteistöt, jotka ovat samassa kunnassa, kuuluvat usein samaan maatilaan. Maatila voi siis koostua yhdestä tai useammasta kiinteistöstä (Jauhiainen 2019, 20; Kiviniemi 2015, 73.)

Tietyt veroetuudet ovat sidoksissa maatilaan, esimerkiksi vain maatiloilta saadusta pääomatulosta voi tehdä menovarauksia ja metsävähennyksiä. Myös hankintatyötä on mahdollista tehdä vain maatilojen metsissä ja lisäksi lähisukulaisten välisten omistusvaihdoksien verovapaus luovutusvoittoverotuksessa koskee vain maatiloja. Yhdeksi verotuskokonaisuudeksi katsotaan yleensä saman omistajan eri maatilat sekä puolisoiden omistamat maatilat. (Jauhiainen 2019, 20.) Maatilakäsite Verotuksessa ei kuitenkaan vaikuta puolisoiden välisiin hallinta- tai omistussuhteisiin ja ei myöskään esimerkiksi vaikuta päätöksentekoon puukaupasta. Toinen puoliso voi myös omistaa yksin täysin erillisiä ja pysyvästi itsenäisesti hallittuja metsiä, joita voidaan käsitellä verotuksessa erillisinä maatiloina. Tällaisista metsistä on kuitenkin annettava oma veroilmoitus ja joissain tapauksissa se voi vaikuttaa verotuksen lopputulokseen. (Kiviniemi 2015, 73.)

Kiinteistöverosta vapautettua metsää ja maatalousmaata voi olla vain sellaisella tilalla, joka katsotaan maatilaksi, siksi maatilakäsitteellä on paljonkin merkitystä kiinteistöverotuksessa. Tavallisesti alle kahden hehtaarin suuruista kiinteistöä ei siis pidetä maatilana, ellei se kuulu samassa kunnassa olevaan suurempaan maatilana pidettävään kiinteistöön. Pinta-ala ei kuitenkaan ole ainut ratkaiseva tekijä, kun on kyse maatilin harjoittamisesta, vaan ratkaisevana tekijänä pidetään metsä- ja maatalouden harjoittamista kyseisellä alueella. Esimerkiksi kymmenienkään hehtaarien suuruisia virkistyskäytössä olevia alueita saaristossa ei luokitella mautiloiksi. (Kiviniemi 2015, 73.)

3 METSÄN OMISTUSMUODOT

Tavallisimmin metsää omistetaan yksin tai yhdessä puolison kanssa ja yli puolet Suomen metsistä onkin yksityisomistuksessa. Muita metsän omistusmuotoja on jakamaton kuolinpesä, joka on myös yksi yleisimmistä metsänomistusmuodoista. Kuitenkin myös yhtymä, yhteismetsä, osuuskunta, yhtiö ja säätiö ovat tunnettuja termejä, kun puhutaan metsänomistamisesta. Se miten omistat metsää, katsotaan verotuksessa eri tavoilla. Esimerkiksi yhteismetsiä verotetaan vähän kevyemmin kuin yksin metsää omistavia. (Jauhiainen 2019, 15, 17.)

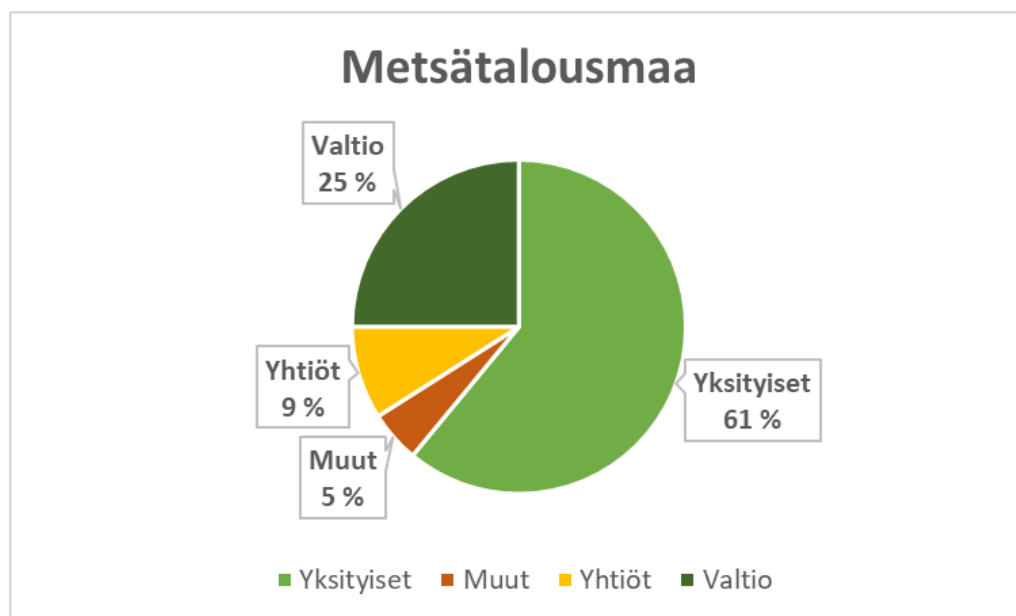
Metsää voi siis omistaa yksin tai yhdessä puolison, muun perheenjäsenen tai ihan kenen kanssa tahansa. Jos esimerkiksi omistaa metsätilan yksin, on sinulla todennäköisesti yksinoikeus hallinnoida kaikkea metsääsi koskevia hankintoja ja muita asioita. Kun omistajia on useampi kuin yksi, jaetaan määräämis-oikeus osakkaiden kesken, jos asiasta ei ole erikseen muuta sovittu. Periessä tai ostaessa uutta metsää, kannattaa selvittää kenellä on metsätilan hallintaoikeus. Sillä hallintaoikeudellinen on metsätalouden harjoittaja, eikä se aina ole omistusoikeudellinen eli metsätilan omistaja. Tutustumalla ja valitsemalla sinulle sopivimman metsänomistusmuodon voit helpottaa ja selkeyttää metsän käyttöä tai jakaa vastuuta useammalle omistajalle. Jos sinulla ei ole tietoa metsäpalstasi omistusmuodosta, voit selvittää sen lainhuutorekisteristä. Lainhuutorekisteriä pitää yllä Maanmittauslaitos. (Metsätilan omistus- ja hallintamuodot 2016.)

Yleisin metsänomistusmuoto Suomessa on siis perhemetsätalous ja Suomalaiselle metsänomistukselle tyypillinen piirre onkin metsien siirtyminen suvun sisällä. Se on ikään kuin leimaantunut meihin suomalaisiin, että suvun perinnemetsät jatkavat omistusta polvelta toiselle eikä niitä usein laiteta yleiseen myyntiin. Metsänomistajista jopa liki puolet on saanut metsänsä siis perintönä ja noin 40 prosenttia kaupalla vanhemmiltaan tai sukulaisilta. Tämä perhemetsätalous selittääkin sen, että Suomessa metsänomistajien keksi-ikä on varsin korkea noin 60 vuotta ja eläkeläisten osuus on 45 prosenttia vuoden 2017 tulosten mukaan. Suurin osa metsänomistajista asuu yhä maaseudulla, mutta koko ajan on lisääntynyt myös taajamissa ja kaupungissa asuvien metsänomistajien osuus, joka oli vuonna 2017 jo 45 prosenttia eli kohta liki puolet. (Hänninen 2017, 13.)

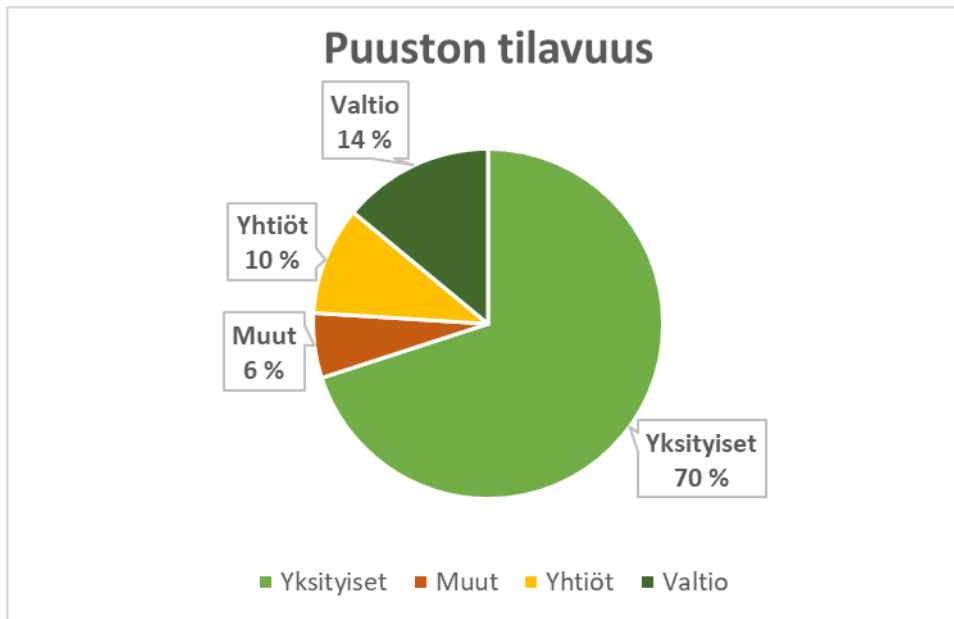
3.1 Yksi omistaja

Yksityishenkilöt omistavat valtaosan metsistämme. Yksityinen metsänomistaja vastaa siis yksin oman metsänsä menoista ja tuloista. Jos itsellisellä metsänomistajalla on aviopuoliso, ei puolison kanssa voi jakaa metsätalouden tuloa. Mutta alijäämähyvityksen muodossa, metsänomistaja voi kuitenkin siirtää metsätalouden alijäämää myös puolison verotukseen. Jos metsänomistajalle jää pääomatulolajin tappiota vielä hyvityksenkin jälkeen, se vähennetään myöhemmin metsänomistajan omassa verotuksessa. (Jauhiainen 2019, 14.)

Tavallisimmin metsätila saadaan perintönä. Toinen yleinen saantitapa on sukulaiskaupoilla ja vain 15% yksityismetsistä on ostettu vapailta markkinoilta. (Kiviniemi 2017, 315.) Yksityiset omistavat puuntuotantoon käytettävästä metsätalousmaasta yli 60 prosenttia. (KUVIO 1.) Puustonkokonaistilavuudesta puolestaan yksityisten osuus on vielä korkeampi, noin 70 prosenttia. (KUVIO 2.) Yksityishenkilöiden metsät sijoittuvat pääasiassa eteläiseen Suomeen hyvätuottoisille maille ja sen vuoksi heidän puuston tilavuuden suuruus on huomattavasti suurempi kuin muilla metsänomistusmuodoilla. (Hänninen 2017, 12.)

KUVIO 1. Metsätalousmaan jakautuminen Suomessa (mukaillen Hänninen 2017, 13)

KUVIO 2. Puuston tilavuuden jakautuminen Suomessa (mukaien Hänninen 2017, 13)

3.2 Metsäyhtymä

Yksi metsän omistusmuodoista on yhtymä, jossa vähintään kaksi tai useampi henkilö omistaa yhdessä tilan. Yhtymässä voi olla monenlaisia osakkaita, mutta tyypillisimpiä osakkaita yhtymässä ovat vanhemmat ja lapset tai sitten sisarukset keskenään. Kuten muutkin metsien määräosat myös yhtymäosuudet ilmaistaan murtolukuina ja näiden murtolukujen perusteella jaetaan sitten metsätalouden tulos kullekin yhtymän jäsenelle. (Jauhiainen 2019, 16.)

Yhtymän metsätaloudessa tarvittavat laitteet ja koneet on hankittava osakkaiden tai jonkun osakkaan nimiin, koska verotuksessa yhtymä on vain laskentayksikkö, eikä se voi sen vuoksi omistaa mitään. Koneet ja kalusto voidaan kuitenkin liittää täysin normaalisti yhtymän menoihin ja poistoihin vähennettävään kalustoon. Mutta, jos yhtymän osakkaana on yhtiö, ei yhtymä voi tehdä menovarauksia tai metsävähennyksiä. Yhtymän päätökset tulee tehdä yksimielisesti. Yhtymän tulos jaetaan osakkaiden kesken omistusosuuksien suhteessa eli jo aiemmin mainitsemiemme murtolukujen perusteella. Jos esimerkiksi Pekka omistaa metsäyhtymästä $\frac{1}{3}$, niin hän saa myös metsän tuotosta $\frac{1}{3}$ itselleen. (Jauhiainen 2019, 16.)

Myös hallintaoikeus voi olla yhtymän osakkuuden perusteena. Tällainen tilanne voi tulla esimerkiksi niin, että toisen vanhemman kuoltua leski lahjoittaa osuutensa metsätilasta lapsilleen, mutta pidättää hallintaoikeuden kuitenkin itsellään. Näin tilasta muodostuu yhtymä, jossa lesken osuus on hallintaoikeuden mukaan esimerkiksi puolet ja kunkin lapsen osuus lesken lahjoittaman osuutensa tilan toisesta puolikkaasta. Tällaista metsätilaa voidaan hoitaa täysin normaalisti, vaikka lesken hallintaoikeuden mukana tulleet rajoitukset voisivat rajoittaa suuria hakkuita. Kuolinpesän voi myös muuttaa yhtymäksi määräosaisella jaolla. (Jauhiainen 2019, 16.)

Jos metsäyhtymä on ottanut toimintansa rahoittamiseen velkoja ja niistä aiheutuu myös korkoja, ei niitä kuitenkaan käsitellä yhtymän korkoina ja velkoina. Yhtymä ei siis saa vähentää korkoja tuloistaan vaan osakkaiden on vähennettävä korot omista pääomatuloistaan tulonhankkimisvelan korkoina esitäytetyn veroilmoituksen yhteydessä. Myös yhtymän varojen hankintaan otetut velat käsitellään jokaisen osakkaan henkilökohtaisina velkoina. Metsälahjavähennystä ja yrittäjävähennystä ei myöskään käsitellä yhtymän verotuksessa. Vaan nämä vähennykset huomioidaan kunkin yhtymän osakkaan metsätalouden pääomatulojen kokonaisuuden laskennassa. (Metsäyhtymä 2019.)

3.3 Puolisot ja avopuolisot

Aviopuolisoiden yhteisesti omistama metsäkiinteistö käsitellään verotuksessa samalla tavalla kuin metsäyhtymää. Mikäli molemmilla aviopuolisoilla on yhteisesti ja/tai erikseen omistettuja metsäkiinteistöjä, pidetään metsäomaisuutta yksittäisenä laskentakokonaisuutena. Varsinkin samassa kunnassa sijaitsevien metsätilojen kohdalla aviopuolisot tekevät vain yhden veroilmoituksen. Tällaisessa tapauksessa heidät katsotaan yhdeksi metsätalouden harjoittajaksi, vaikka heillä varsinaisesti olisi omat metsätilat. Puolisoiden omistamien metsäpinta-alojen osuudet on kuitenkin eritelty metsätalouden veroilmoituksessa ja tämän perusteella jaetaan mahdollinen metsästä saatu tulo kummallekin osapuolelle omistamansa prosentimäärän verran. Aviopuolisoilla on kuitenkin halutessaan myös mahdollisuus antaa omista metsäkiinteistöistään eri veroilmoitukset ja harjoittaa metsätalouttaan itsenäisesti. Alijäämähyvityksen voi tässä tapauksessa siirtää kuitenkin aviopuolison verotukseen tarvittaessa, vaikka toinen puoliso ei metsää omistaisikaan. (Jauhiainen 2019, 15; Metsätilan omistus- ja hallintamuodot 2016.)

Jos avopuolisoilla on yhteinen lapsi, rinnastetaan avoliitto avioliittoon. Muussa tapauksessa avopuolisoiden erikseen omistamista metsistä on tehtävä omat veroilmoitukset. Avopuolisot eivät myöskään voi siirtää metsätalouden alijäämää alijäämähyvityksen muodossa toisen puolison verotukseen toisin kuin

avioliitossa olevat pystyvät. Myös avopuolisoiden yhteisesti omistettu metsä katsotaan verotuksessa yhtymänä. (Jauhiainen 2019, 15.)

3.4 Kuolinpesä

Kuolinpesä katsotaan erilliseksi verotusyksiköksi, jossa metsätalouden tulot maksetaan kuolinpesälle ja se maksaa niistä tulleet mahdolliset verot. Jos kuolinpesän metsätilalle syntyy alijäämää tai tappiota, ei sitä voida siirtää osakkaiden verotukseen. Kaikki kulut, jotka ovat aiheutuneet osakkaille kuolinpesän metsien hoidosta, kirjataan kuolinpesän verotukseen. Jos kuolinpesälle siis kertyy verotettavia tuloja tai menoja, hoidetaan verotus kuolinpesän kautta. Tämän vuoksi kuolinpesän metsätalouden voitto voidaan jakaa omistusosuuksien suhteessa osakkaille verottomasti, koska kuolinpesä on jo hoitanut mahdolliset verot. (Jauhiainen 2019, 16.)

Jauhiainen kertoo metsäverokirjassa (2017), että kuolinpesä on kuitenkin usein järkevintä muuttaa yhtymäksi tai jakaa omaisuus osakkaille purkamalla kuolinpesä kokonaan. Jos kuolinpesän metsätila muutetaan yhtymäksi ja sillä on samat osakkaat kuin kuolinpesällä, siirtyy kuolinpesän tappio osakkaille. Jokaisen osakkaan on kuitenkin erikseen vaadittava verotuksessaan sitä, että oma osuus tappiosta siirtyy hänen verotukseensa. Muutoksen voi tehdä myös osittain, esimerkiksi jakamalla metsäomaisuus osakkaille tai muuttamalla se yhtymäksi, mutta pitämällä kuitenkin vanha kotipaikka kuolinpesän omaisuutena. Yhteisomistus purkautuu kuitenkin siinä tapauksessa, jos kuolinpesän osakkaat haluavat, että tila jaetaan määräaloihin ja jokaiselle osakkaalle lohkotaan oma metsäkiinteistö. Tämä voi hankaloittaa usein kuitenkin suuresti metsän hoitoa, sillä osakkaille lohkotut metsäpalat eivät välttämättä ole isoja tai ne voivat olla vaikean kulkureitin takana lohkomisen vuoksi. Joskus kuitenkin määräaloihin jakaminen on kuolinpesän osakkaiden toive, sillä osakkaat eivät ole välttämättä hyvissä väleissä. On hyvä kuitenkin muistaa, että määräaloihin jakamisesta saattaa syntyä veroseuraamuksia kuolinpesän osakkaille, sillä yli kahden hehtaarin metsäkiinteistöä verotetaan maatilana (Kokonaan kiinteistöverotuksen piiriin kuuluvan kiinteistön ja maatalaan kuuluvan kiinteistön rajanvetoa 2014).

Kuolinpesä on kuitenkin taloudellisesti järkevä yhteisomistusmuoto silloin, kun on hyötyä erillisverotuksesta. Esimerkiksi, jos kuolinpesällä on ansiotuloja tai osakkaina on lapsia ja opiskelijoita, voi näin kuolinpesän metsätilasta syntyä verotuksellista etua. Näin siksi, että osakkuus kuolinpesään ei vaikuta opintotukeen tai sosiaalietuuksiin. (Jauhiainen 2019, 16.)

3.5 Yhteismetsä

Verohallinnon mukaan yhteismetsä on kiinteistölle yhteisesti kuuluva alue, joka on tarkoitettu käytettäväksi kestävänsä metsätalouden harjoittamiseen osakkaiden hyväksi. Osakkaaksi yhteismetsään voi ryhtyä eri tavoin. Metsänomistaja voi muun muassa liittää oman metsänsä kokonaan tai vain osittain jo olemassa olevaan yhteismetsään tai sitten perustaa omista metsistään täysin uuden yhteismetsän hankkimalla siihen osakkaita. Osakkaaksi voi tulla myös saamalla tai hankkimalla yhteismetsäosuuksia. Nykyisin on aiempaa helpompaa perustaa yhteismetsä. Esimerkiksi laajan suvun hallinnoimissa paljon metsää, voi olla järkevämpää ottaa metsänomistusmuodoksi yhteismetsä. Jos yhteismetsää suunnitellaan vain muutaman osakkaan kanssa, on silloin hyvä ottaa kuitenkin huomioon se, että yhteismetsässä osakkaat eivät ole oikeutettuja verovapaaseen hankintatyöhön. Yhteismetsän metsätalouden kannattavuus on usein korkea, sillä hankinnoissa on pienemmät yksikkökustannukset ja koska metsää hoidetaan suurempana yksikkönä, myyntipuulle saadaan yleensä myös parempi hinta. (Jauhiainen 2019, 17; Yhteismetsä 2018; Yhteismetsä on metsän parhaaksi.)

Yhteiskunta kannustaa yhteismetsiä ja tukee niitä eri keinoin. Esimerkiksi yhteismetsään liittyminen tai sen perustaminen on edullista, sillä varainsiirto- tai luovutusvoittovero ei tällöin peritä lainkaan. Myös toimitusmaksu jätetään perimättä kiinteistötoimituksista, kun perustetaan tai liitetään oma metsäpalsta yhteismetsään. Pääomatulojen veroprosenttikin yhteismetsällä on alhaisempi kuin yksityishenkilöiden metsätiloilla. Yhteismetsän veroprosentti on 26,5 % riippumatta tulojen määrästä. Myös osakkaille jaettavat osuudet yhteismetsissä on osakkaille verotonta tuloa, koska yhteismetsä on erillinen verovelvollinen ja maksaa verot tuloistaan. Suomen valtio haluaa tukea yhteismetsiä, koska yhteismetsillä voidaan vähentää metsäpalstojen pirstoutumista ja muodostaa näin suurempia ja tehokkaampia metsäalueita, jotka lisäävät metsätalouden kannattavuutta. (Yhteismetsäesite-suomeksi 2016.)

3.6 Säätit ja yhtiöt

Säätit, jolla on tietty yhteiskunnallinen tarkoitus, esimerkiksi luonnonsuojelu, voi halutessaan omistaa metsää. Säätit voi halutessaan harjoittaa myös aktiivista metsätaloutta. Tästä hyvänä esimerkkinä toimii Metsämiesten säätit, joka jakaa metsiensä ja myös muiden sijoitustensa tuoton apurahoina metsäalalle. Tällainen säätimuotoinen omistus ei ole kuitenkaan kovin yleinen metsäomaisuuden hallintamuoto Suomessa. (Jauhiainen 2019, 18.)

Myös yhtiömuotoinen metsänomistus on Suomessa mahdollista. Erityisiä veroetuksia metsäomaisuuden hallintaan ei kuitenkaan tarjoa mikään yhtiömuoto. Kommandiitti tai avoin yhtiö voi olla sopivin yrittäjämäiseen metsätalouteen, mutta kummallakaan näistä ei kuitenkaan ole hankintatyön osittaista verovapautta eikä metsävähennys- tai menovarausoikeutta, jotka ovat muissa metsänomistusmuodoissa. Osa metsää omistavista yhtiöistä onkin keskittynyt vain maatalouteen. Jos yhtiöittää omia metsiä tai maatilaa, on silloin kyse toimintamuodon muutoksesta, ja silloin sitä koskee varainsiirtoverovapaus. (Jauhiainen 2019, 17.)

4 METSÄTALOUDEN TULOJEN VEROTUS

Metsätaloudesta voi saada tuloja monessa eri muodossa. Myyntitulo hankintakaupoissa jaetaan pääomatuloon ja hankintatyön tekijän oman työn arvoon, joka verotetaan ansiotulona. Suurin osa tuloista kuitenkin kertyy metsätalouden pääomatuloista, mutta metsästä saatavaa tuloa voi kertyä myös maatalouden tulona verotettavana tulona. Metsätalouden tuloiksi voidaan luokitella myös elinkeinotoiminnan tulot ja verovapaat tulot. (Jauhiainen 2019, 25; Kortejärvi 2017, 8.) Metsänomistajan tulee ilmoittaa veroviranomaisille veronalaiset tulonsa, vaikka Verohallinto saa tiedot metsänomistajan saamista tuloista myös tulojen maksajilta, kuten esimerkiksi puutavarayhtiöltä tai vakuutusyhtiöstä. (Puun myyntiverotus 2016.)

Metsätaloudesta saatavat tulot saattavat vaihdella eri vuosina suurestikin ja eniten siihen vaikuttaa se, missä kehitysvaiheessa metsä on. Esimerkiksi taimikko, harvennus- ja uudistushakkuu. Myös panostuksella metsänhoitoon voi vaikuttaa suuresti metsäpalstasta saatuihin tuloihin. Vaikka teettäisikin metsänhoitotyötä ulkopuolisella, on todennäköistä, että metsätaloudesta saa silti tuottoa. Tämän vuoksi metsää pidetään melko riskittömänä sijoituskohteena. (Uuden metsän omistajan kirja 2018, 67.)

Tässä kappaleessa selvennämme metsän omistajan eri tuloja verotuksessa, ja sitä kuinka ne jakautuvat eri nimikkeiden alle. Kerromme myös muutamia esimerkkejä mistä osa tuloista koostuu. Pyrimme tuomaan tulojen erot mahdollisimman selkeästi esille, jotta ne olisi helppo ymmärtää ja toteuttaa käytännössä.

4.1 Pääomatulot

Metsätaloudessa pääomatuloksi luokitellaan puun myynnistä saadut tulot, metsän vahinko- ja vakuutuskorvaukset sekä kemera-tuet. Puusta saatavaa myyntituloa verotetaan tulona, joka on hankittu omasta metsästä myymällä puutavaraa muun muassa hakkeena, joulupuina, harvennus- ja uudistushakkuina. Pääomatuloksi luokitellaan myös vakuutusyhtiöiden maksamat vahinkokorvaukset. Esimerkiksi metsäpalon sattuessa on sinulla oikeus hakea korvauksia, jos olet vakuuttanut metsätilasi metsäpalojen varalta. Tällöin siis metsänomistajan tulee huomioida vakuutusyhtiöltä saama rahallinen korvaus veroilmoituksessa. Maanomistajan muuksi henkilökohtaiseksi pääomatuloksi lasketaan maa-ainesten, kuten turpeen ja soran myynnistä saatu tulo. Metsätaloudesta saatava pääomatulo on veronalaista ja veroprosentti on

30 %. Pääomatulon ylittäessä 30 000 € veroprosentti nousee 34 %. (TAULUKKO 1.) (Jauhiainen 2014, 332-333; Puun myyntitulot 2019.) Käymme tämän kappaleen alaotsikoissa vielä tarkemmin läpi metsätaloudessa esiintyvien eri pääomatulojen piirteitä.

TAULUKKO 1. Yksityisen metsänomistajan pääomatulojen veroprosentit

Pääomatulojen verotus	
Alle 30 000 €	30 %
Yli 30 000 €	34 %

4.1.1 Puun myyntitulot

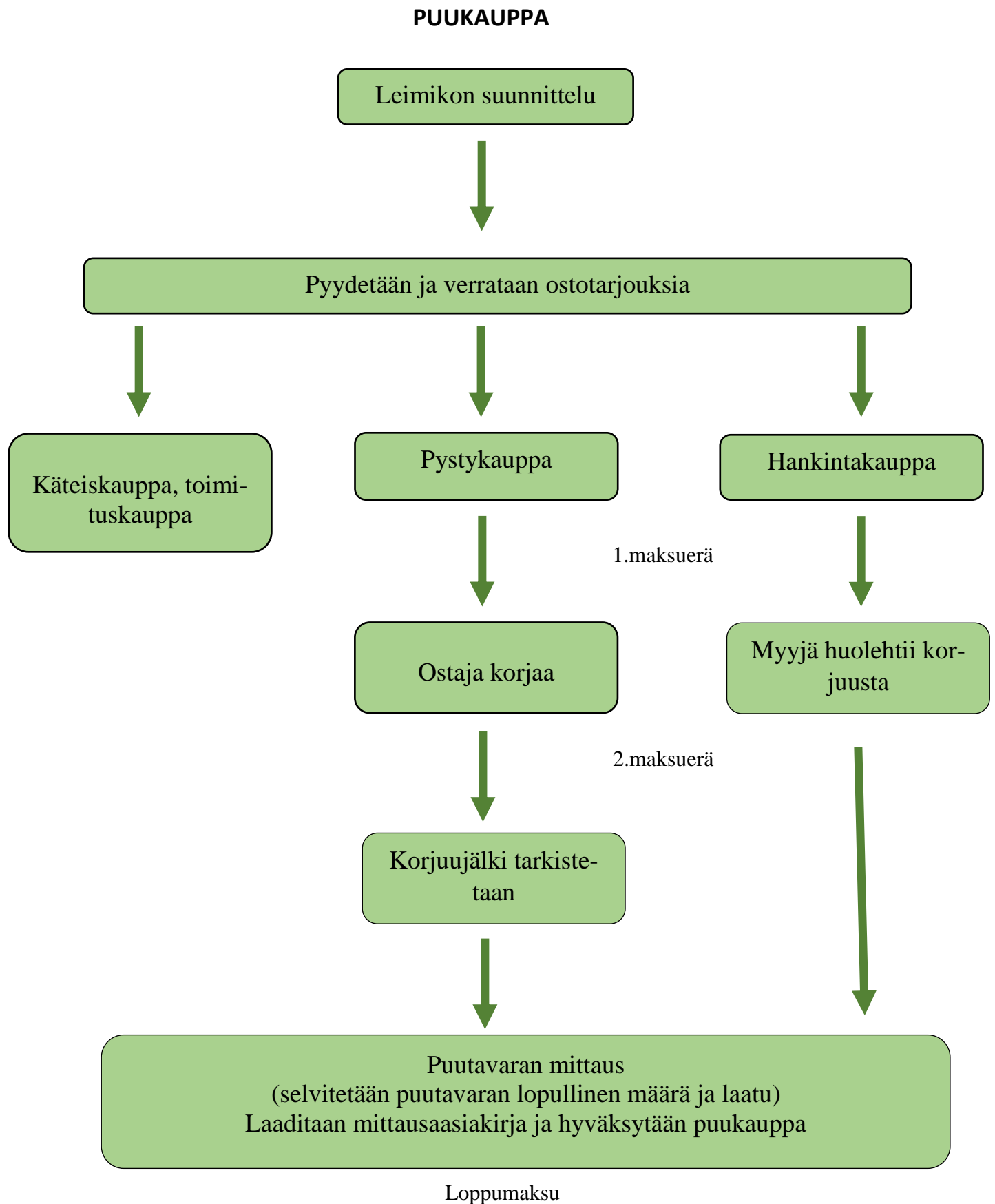
Puun myynnistä saatu tulo on metsätalouden pääomatuloa. Näin ollen hankinta-, pysty- ja käteiskaupalla myydystä puusta kertyy siis metsänomistajalle metsätalouden pääomatuloa. Puun myyntituloa pidetään tavanomaisimpana pääomatulona metsätaloudessa ja sitä voi kertyä muun muassa tukeista, kuitupuusta, hakkeesta ja hakkuu tähteistä sekä pylväistä. Myös myyntitulo, joka tulee muun muassa aurausviittojen tai koristehavujen myynnistä metsänomistajalle, katsotaan pääomatuloksi metsätaloudessa. (Jauhiainen 2019, 25.) Kaikki puukauppaan liittyvät hintalisät, jotka on saatu rahana tai rahanarvoisena etuna, katsotaan myös puun myyntituloksi. Tällaisia etuja ovat muun muassa bonukset, jotka maksetaan puukaupan yhteydessä rahana tai muunlaisena vastaavana ansiona. (Puun myyntitulot 2019.)

Pystykaupalla tarkoitetaan metsätaloudessa puukauppaa, jossa puun ostaja huolehtii hakkuusopimuksessa määritellyn puutavaran hakkuusta ja kuljettamisesta sen lopulliseen käyttöpaikkaan. Hankintakaupassa kyse taas on siitä, että metsänomistaja itse sitoutuu toimittamaan ostajalle sovitun puutavaran sovittuna aikana sovittuun luovutuspaikkaan. Metsänomistaja siis vastaa itse siitä, että metsäkaupan ehdot ja korjuun kustannukset hoidetaan ajallaan. Käteiskaupassa puolestaan tarkoituksena on, että puukaupan puutavara kuljetetaan myyntipaikalle ja myydään ostajalle ilman etukäteissopimusta. Kuvio 3 selventää lisää puukaupan kulkua ja sen eri vaihtoehtoja. Käteis- ja hankintakaupassa puun kauppahinta sisältää korvauksen myydystä puusta sekä valmistamisesta ja kuljettamisesta, kun taas pystykaupassa puun kauppahinta sisältää vain kantoraha-arvon. Pystykaupan tulo on kuitenkin kokonaan metsätalouden pääomatuloa. Puun myyntitulo on hankinta- ja käteiskaupassakin kokonaan metsätalouden pääomatuloa, jos sovitun puutavaran hakkuun ja kuljetuksen hoitaa joku ulkopuolinen henkilö. Jos metsänomistaja tekee

kuitenkin itse hankintatyön, niin puun myyntitulosta vähennetään silloin hankintatyönarvo ja tästä syntyy sitten kaupan lopullinen pääomatulo. (Puun myyntitulot 2019.)

Jos metsän omistaja on arvonlisäverovelvollinen, tulee puun ostajan maksaa sovitun kauppahinnan lisäksi myös arvonlisävero. Metsänomistaja ilmoittaa kuitenkin metsätalouden veroilmoituksessa 2C tai OmaVerossa puusta saadun myyntitulon ilman arvonlisäveroa ja erikseen arvonlisäveron määrän arvonlisäveroilmoituksella. Metsänomistajan on hyvä huomioida, että myynnistä saatu tulo ilmoitetaan veroilmoituksessa sen vuoden tulona, jolloin hän on saanut maksun, vaikka hakkuu olisikin tehty eri vuonna. (Puun myyntitulot 2019.)

Puunmyynnissä on huomioitava myös ennakonpidätys. Ennakonpidätyksen tekee puunostaja puunmyyjälle maksamistaan puukauppatuloista, jos kaupan summa ylittää 100 euroa. Ostajan tulee myös toimittaa tiedot ennakonpidätyksistä verottajalle. Varsinaisesti metsänomistajan itse ei siis tarvitse ennakonpidätyksistä välittää mydessään metsää, mutta niistä on kuitenkin hyvä olla tietoinen. Ennakonpidätyksen prosenttimäärä vaihtelee riippuen kaupan luonteesta. Pystykaupassa ennakonpidätys on 19 prosenttia ja hankintakaupassa 13 prosenttia sovitusta kauppasummasta ja jos puukauppasumma siirtyy pankin maksettavaksi, se perii 19 prosentin ennakon puukaupasta. Ennakonpidätys tehdään puukaupan arvonlisäverottomasta hinnasta. Normaalisti puun myyjä eli metsänomistaja saa puukaupasta tililleen sovittua suuremman summan, koska kaupan arvosta on vähennetty ensin ennakonpidätys, joka on pienempi kuin tämän jälkeen kauppasummaan lisätty 24 prosentin arvonlisävero. Metsänomistajan tulee kuitenkin palauttaa valtiolle saamansa arvonlisäverot vähennettyään niistä kuitenkin ensin omien kulujen maksetut arvonlisäverot. (Jauhiainen 2019, 31.)

KUVIO 3. Puukaupan eteneminen (mukaillen Mäki-Hakola & Rintala 2017, 198)

4.1.2 Kemera-tuet

Valtio tukee yksityisiä metsänomistajia kemera-tukien avulla ja sitä voi saada metsänhoidon ja puun-
tuotannon tueksi. Kemera-tukea ohjaa kestävän kehityksen rahoituslaki, joka tunnetaan myös nimenä
kemera-laki ja siihen liittyvät muut säännökset. Tukea on mahdollista käyttää muun muassa taimikon
varhaishoitoon, suometsän hoitoon ja metsätien tekemiseen. Erityisesti kemera-tuilla pyritään huomioi-
maan vesien suojelu. Tuen rahoitukselle on säädetty työlajia kohden tarkat ehdot, jotka tulee täyttyä
metsäpalstalla. Kemera-töitä voi tehdä itse metsänomistaja, mutta palveluita tarjoaa myös ulkopuoliset.
(Uuden metsänomistajan kirja 2018, 53.)

Kemera-varoja on vuosittain jaossa siis rajallinen määrä ja vain Metsäkeskuksen tekemä päätös voi var-
mistaa, että tätä valtion jakamaa tukea on mahdollista saada. Tukisummat ja tuen myöntämisen kriteerit
vaihtelevat työlajeittain. Osassa tuista on tarkat hehtaari kohtaiset euromäärät ja toisissa tuen määrä pe-
rustuu todellisiin kustannuksiin ja tulee tietyn prosenttimäärän mukaan loppusummasta. Nämä prosent-
timäärät voivat vaihdella myös sen mukaan, missä päin Suomea metsäkiinteistö sijaitsee, sillä Suomi on
jaettu kolmeen rahoitusvyöhykkeeseen. Kemera-tukien aluerajat löytyvät metsäkeskuksen sivuilta.
Yleensä eteläisessä Suomessa korvattu prosenttimäärä on pienempi kuin pohjoisessa. Kun työlajeissa on
edellytyksenä toteuttamissuunnitelma, perustuu tuki silloin todellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin.
Tällainen kemera-tukeen oikeutettu työlaji voi olla, esimerkiksi metsätien tekeminen. (Kemera-tuet
2016.)

Metsänomistajan kannattaa ottaa siis itse selvää, kuinka paljon tukea on mahdollista saada suunnitteilla
olevaan työlajiin. Hänen tulee myös hakea kemera-tukea ennakkoon ennen kuin aloittaa työt ja osa ke-
mera-tukeen oikeutetuista työlajeista vaatii myös valmiin rahoituspäätöksen Metsäkeskukselta ennen
kuin hankkeen saa aloittaa. Mutta esimerkiksi taimikon varhaishoitoon saa aloittaa heti hakemuksen jät-
tämisen jälkeen, vaikka rahoituspäätöstä ei vielä olisi tullut. Tehdystä työstä, joka oikeuttaa kemera-
tukeen, ilmoitetaan Metsäkeskukselle toteutusilmoituksella. Toteutumisolmoituksen voi toimittaa säh-
köpostitse tai kirjepostina Metsäkeskukselle. (Kemera-tuet 2016.)

4.1.3 Vahinko- ja vakuutuskorvaukset

Metsätuhot, kuten sienet, eläimet ja eri sääilmiöt ovat osa luonnollista metsäelinympäristöä. Usein tuhot ovat niin vähäisiä, että niillä ei ole juurikaan vaikutusta puun kasvatukseen tai metsänomistajan talouteen, mutta metsänomistajan on syytä kuitenkin varautua ja pyrkiä torjumaan niitä ennakolta. Tappioiden määrä riippuu täysin metsikön tilasta, ajankohdasta ja siitä kuinka nopeasti puusto pystytään korjaamaan talteen. Merkittävin metsään kohdistuva riski on vielä nykyään myrskytuho, mutta ilmastonmuutoksen myötä ennustetaan maamme metsiin tulevan uusia tuholaisia sekä jo nykyisten sienten ja hyönteisten aiheuttavan lisätuhoa. Keskilämpötilan noustessa myös säiden eri ääri-ilmiöiden kuten hellejaksojen ja rankkasateiden tekemien tuhojen uskotaan lisääntyvän tulevina vuosina. Metsänomistaja voi ottaa muun muassa myrsky-, palo- tai sienitautituhon korvaavan vakuutuksen. Tällä tavoin omistaja pystyy turvaamaan metsäkiinteistönsä varallisuuden metsävahingon sattuessa. (Kasanen & Heliövaara 2017, 245; Roms 2017, 257.)

Vuonna 2014 on tullut voimaan uusi laki metsätuhojen torjunnasta. Se velvoittaa kuljettamaan puutavaran pois hakkuupaikalta tai välivarastosta. Tämä kuljettamisvelvoite koskee puutavaraa, joka on tyviläpimitaltaan yli 10 cm tai energiapuupinoaa, jonka tilavuudesta vähintään puolet on tyviläpimitaltaan yli 10 cm olevaa kuusi- tai mäntypuuta. Poistovelvoite astuu voimaan, jos hehtaarilla on enemmän kuin 10 kiintokuutiometriä vahingoittunutta kuusta tai 20 kiintokuutiometriä mäntyä. Kuollutta puuta ja lahopuuta ei poistovelvoite kuitenkaan koske. Jos puutavaraa ei jostain syystä kuitenkaan kuljeteta pois määräaikaan mennessä, on metsänomistajan huolehdittava siitä, että puutavara joko, kastellaan, peitetään, kuoritaan tai muuten varmistetaan, että metsätuhoja aiheuttavat hyönteiset tai sienet eivät pääse leviämään. (Kasanen & Heliövaara 2017, 253.)

Metsävakuutuksen tarkoituksena on korvata puustolle aiheutunutta vahinkoa, ja siitä saadut korvaukset ovat verotettavaa tuloa metsäverotuksessa. Vakuutusyhtiö pidättää korvauksesta kuitenkin ennakonpidätyksen, joka on 19 prosenttia. Vahingon sattuessa metsäasiantuntija määrittää sen suuruuden arvioimalla tuhoutuneen alueen puuston arvon ennen tuhoa ja myös tuohon jälkeen. Osa vakuutusyhtiöistä voi maksaa puustonkorvauksen lisäksi mahdollisen puuston odotusarvoisän. Myrskyvahingosta maksettava korvausmäärä riippuu metsänomistajan itse valitsemasta enimmäiskorvausmäärästä. Vahingonkorvauksesta vähennetään aina kuitenkin vakuutuksen omavastuu. Muissa vahingonaiheuttajissa, kuten esimerkiksi palo- ja hyönteisvahingoissa maksetaan usein vakuutuksen ottaneelle metsänomistajalle koko puuston arvon menetys vähentäen tästä vain omavastuun. Noin puolet yksityisten omistamista metsistä on vakuutettu. (Roms 2017, 256, 258.)

Poikkeuksen perinteisiin vakuutusyhtiöiltä saatuihin vahingonkorvauksiin tekee hirvien aiheuttamat vahingot metsissä, sillä niistä aiheutuneet tuhot korvaa valtio. Tämä perustuu riistavahinkolakiin. Hirviva-hinkokorvauksen maksaa metsäkeskus. Tällainen korvaus verotetaan, kuten muutkin vahingonkorvaukset, metsätalouden pääomatulona. Metsänomistajan tulee vain ilmoittaa vahingosta saatu korvaus sen vuoden pääomatuloissa, kun saatu korvaus on tilille tullut. (Metsästä saadut muut tulot 2019.)

4.2 Ansiotulot

Henkilökohtaiseksi ansiotuloksi katsotaan metsänomistajan itse tehty puunkorjuu eli hankintatyön arvo. Oman työn arvo pienentää hankintakaupasta verotettavaa myyntituloa, sillä puukaupan arvosta voidaan vähentää hankintatyölle laskettu arvo. Myös palkkio, joka on saatu tekemällä ulkopuoliselle raivaus- tai moottorisahalla tehdystä työstä, on metsänomistajalle ansiotulona verotettavaa tuloa. Jos toiselle metsänomistajalle tehty puunkorjuutyö on suoritettu kuitenkin koneella, esimerkiksi puunajo, on siitä saatu korvaus maatalouden tuloa eikä ansiotuloa. Hankintatyön arvo on verovapaata 125 kuutiometrin raja- asti ja siksi verolle tästä joutuvat yleensä vain metsätalousyrittäjät sekä osa ahkerimmista puunkorjaa- jista. (Jauhiainen 2019, 27, 65; Kortejärvi 2017, 8; Jauhiainen 2017a, 340.)

Puun hankintakaupoissa myynnistä saatava tulo jaetaan pääomatuloon ja hankintatyön tekijän oman työn arvoon. Hankintatyön arvoa verotetaan ansiotulon mukaan. Hankintatyöksi luokitellaan puutavarasta saatava valmistus- ja kuljetustyö, joka suoritetaan hankintakaupan tai käteiskaupan kanssa samaan aikaan. Tekijänä on normaalisti metsänomistaja itse, omistajan puoliso tai henkilö, jolla on hallintaoikeus metsään. Mikäli hankintakaupalla myydyn metsän hakkuun ja kuljetuksen hoitaa esimerkiksi metsän- hoitoyhdistys, niin silloin ei ole kyse hankintatyöstä, vaan urakoitsijalle maksettu korvaus vähennetään metsätalouden menona. (Hankintatyö 2018.) Taulukossa 2 on havainnollistettu puutavarasta saatavia keskimääräisiä taksoja verovuoden 2018 mukaan.

TAULUKKO 2. Hankintatyön arvo puulajeittain vuonna 2018 (mukaillen Hankintatyö, 2018)

Puutavaralaji	Valmistus €/m ³	Kuljetus €/m ³
Mäntytukki	5,54	2,17
Mäntykuitu	12,77	2,24
Kuusitukki	7,13	2,2
Kuusikuitu	13,37	2,38
Koivutukki	5,26	2,49
Koivukuitu	11,82	2,62
Energiapuu (kokopuu)	7,88	4,09
Halot ja klapit	26,78	2,62
Haketus	4,18	
Hake		2,62

Verohallinnon ohjetaksojen perusteella voi itse laskea hankintatyön arvon. (TAULUKKO 2.) Puutavaran valmistuksessa työn arvoksi kokonaiskustannuksista on laskettu 70 prosenttia ja kuljetuksessa työn osuudeksi on puolestaan laskettu 40 prosenttia kokonaiskustannuksista. Perusteena laskelmissa on puutavaran valmistuksen kohdalla moottorisahatyö ja puutavaran kuljetuksessa maataloustraktorikuljetus. Verohallinnon ohjeissa on kuitenkin laitettu taksat vain yleisimmille puutavaralajeille. Jos metsänomistaja on korjannut samaan kasaan havukuitupuuksi mänty- ja kuusikuitupuuta, voi hän käyttää näiden taksojen keskiarvoja hankintatyön arvona. (Jauhiainen 2019, 67.)

Verolomakkeen kääntösivulle lasketaan hankintatyön arvo. Sieltä hankintatyön arvon yhteismäärä siirretään verolomakkeen etusivulle kohtaan 2, jossa se vähennetään kokonaisarvosta. Hankintatyön arvo täytyy laskea ja verottaa vuodelta, jolloin työ on tehty. Hankintatyön arvo tulee vähentää pääomatuloista kuitenkin vasta tulojen saantivuonna. Mikäli työ teetetään ulkopuolisella henkilöllä tai metsänhoitoyhdistyksellä, on saatu tulo silloin metsätalouden pääomatuloa ja työstä syntyneet kulut luokitellaan metsätalouden vuosimenoiksi. (Kortejärvi 2017, 8.)

Työn vähennettävä arvo ja kaupasta saatu maksu eivät siis aina osu samalle vuodelle, koska hankintatyö kirjataan tehdyksi aina tekovuonna. Tämä voi lisätä hieman ongelmia veroilmoitusta tehdessä. Jos hankintatöitä on tehty esimerkiksi syksyllä, mutta tulot saadaan vasta seuraavana vuonna, voidaan hankintatyön arvo vähentää mahdollisesta alkuvuoden hankintakaupan kauppahinnasta. Hankintatyön arvon voi jättää myös niin sanotusti uinumaan, jolloin se vähennetään vasta, kun kaupasta on seuraavana vuonna saatu maksu. Tällaisessa tapauksessa tehty hankintatyön arvo kirjataan vain lomakkeen siihen

kohtaan, jossa on yhteenveto tehdystä hankintatyöstä. Jos hankintapuiden mittausta ei vielä vuoden loppua ole suoritettu, niiden määrä on itse arvioitava. Tätä itse tehtyä arvioita joudutaan usein korjaamaan jälkikäteen ja verottajalle on lähetettävä uusi laskelma virallisen mittauksen valmistuttua. (Jauhiainen 2019, 66.)

4.3 Maatalouden tulot

Maatalouden tuloiksi katsotaan puun pienimuotoisen jatkojalostuksen, kuten sahauksen tulo. Metsätalouden kalustolla puunajosta tai muusta urakoinnista saatava korvaus on myös maatalouden tuloa. Mikäli metsänomistaja ostaa puuta muualta ja tekee siitä polttopuuta myyntiin, on saatu tulo myös maatalouden tuloa. Puiden ostohinta on puolestaan maatalouden meno. Maatalouden tuloksi luokitellaan myös jäkälästä, varvuista ja tervasta saatu tulo sekä perinneympäristöistä maksettu korvaus. Vaikka omistaisi pelkän metsäkiinteistön, on nämä tulot ilmoitettava maatalouden veroilmoituksella. (Jauhiainen 2019, 27.)

Maatalouden tuloksi lasketaan myös metsästä saatu vuokratulo tai maa-ainesten jalostuksesta ja kuljetuksesta saatu tulo. Vuokratuloja voi kertyä muun muassa kalastus- tai metsästysoikeuksien vuokraamisesta sekä radiomaston tai tuulivoimalan tonteista. Maatalouden tuloksi luokitellaan myös prosenttikorvaus, joka maksetaan mahdollisesti tuulivoimalasta saadusta tuotosta. (Jauhiainen 2019, 27.)

4.4 Elinkeinotoiminnan tulot

Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan yleisesti toimeentulon hankkimista ja voiton tavoittelua. Elinkeinotoiminnaksi luokiteltava toiminta tapahtuu siis ansiotarkoituksessa ja sille on ominaista sen jatkuvuus. (Elinkeinotoiminta.) Harjoittaakseen elinkeinotoimintaa on yksityisen metsän omistajan tehtävä perustamisilmoitus Y3 lomakkeella. Näin ollen metsäurakointia ja metsän tuotteiden jalostusta voidaan harjoittaa elinkeinotoimintana, jolloin metsätilasta saatu tulokin on elinkeinotuloa. (Jauhiainen 2019, 27.)

Elinkeinotoiminnan voidaan katsoa olevan päätoimista tai sivutoimista. Sivutoiminen elinkeinotoiminnan harjoittaminen voi olla hyvin vähäistäkin, esimerkiksi vuosittain vain muutamien kymmenien hehtaarien raivaaminen. Päätoimisena elinkeinona on taas melko usein puutavaran sahaus ja jatkojalostus.

Elinkeinotoiminnaksi voidaan katsoa kuitenkin myös metsäpalveluyrittäjyys tai maa-ainesten myynti. (Jauhiainen 2019, 27.)

4.5 Verovapaat tulot

Verovapaaksi tuloksi katsotaan luonnonsuojelulain perusteella maksettavat korvaukset eli suojelukohdeesta saatu kertakorvaus on metsänomistajalle verovapaata tuloa. Myös valtiolle suojelualueeksi myydyin metsätilan luovutusvoitto on näin ollen verovapaata. Luonnonvaraisten marjojen, käpyjen ja sienien sekä ihmisravintona tai lääkeaineen valmistuksessa käytettävien kasvien, kuten kuusenkerkän myyntitulot ovat kerääjälle verovapaata tuloa. Keräilytuotteista saatu tulo on kuitenkin veronalaista siinä tapauksessa, jos tulo on saatu palkkana. Verovapaaksi tuloksi luokitellaan myös oman asunnon lämmitykseen käytettyjen polttopuiden arvo, sillä omasta kulutuskäytöstä ei tarvitse maksaa veroja. (Jauhiainen 2019, 28; Huovinen 2016.)

Verovapaaksi tuloksi katsotaan myös jo aikaisemmin käsittelemämme hankintatyö, jos se jää alle 125 kuutiometrin. Tämä raja on maatilakohtainen eli jos metsänomistajalla katsotaan olevan useampi eri maatila, jossa hän harjoittaa metsätaloutta, voi hän jokaisessa niistä tehdä hankintatöitä verovapaasti aina tuonne 125 kuutiometriin asti. (Jauhiainen 2019, 65.)

5 METSÄTALOUDEN MENOJEN VÄHENNYSOIKEUS

Tässä kappaleessa käymme läpi metsätaloudessa esiintyvät menot, jotka luokitellaan veroilmoituksessa kolmeen ryhmään: vuosimenoihin, poistoihin sekä toisesta tulolähteestä siirrettäviin menoihin. Palkkaus-, matka-, ja muut kulut, jotka on maksettu verovuonna, ovat vuosimenoja. Vuosittaisina poistoina taas voidaan vähentää isommat ja pysyvämmät hankinnat kuten rakennusten, koneiden sekä ojien, että teiden hankintakulut. Toisen tulolähteen menot tulevat suurimmaksi osaksi maatalouden puolelta. Kun esimerkiksi maatalouden kalustolla tehdään metsätöitä, metsätyön osuus kuluista vähennetään maatalouden menoista ja siirretään metsätalouden verotukseen. (Jauhiainen 2019, 32.) Kaikki metsätalouden harjoittamiseen liittyvät kulut voidaan siis vähentää tulonhankkimismenoina metsätalouden pääomatu-loista. (Uuden metsänomistajan kirja 2018, 86.)

Metsävähennys sekä meno- ja tuhovaraus voidaan myös vähentää metsätalouden tuloista. Lisäksi verotaja tekee viran puolesta yrittäjävähennyksen. Kaikki metsätalouden menot ovat siis vähennyskelpoisia metsätalouden verotuksessa, mutta metsänomistajan on huolehdittava itse, että kaikki kulut tulevat kirjatuksi veroilmoitukseen. Kulujen vähennyskelpoisuus ei ole mitenkään riippuvainen tuloista ja siksi kulut kannattaa aina kirjata vähennyksiin, vaikka tuloja ei olisikaan. (Jauhiainen 2019, 32–33.) Menojen on kuitenkin perustuttava tositteisiin, jotta vähennys on mahdollinen. Metsätilallisella on hyvä olla esimerkiksi kansio tai muu vastaava säilytyspaikka kuiteille ja muille tositteille, minne niitä on helppo vuoden aikana kerätä ja säilyttää. Nykyään on käytännöllistä säilöä tositteita myös sähköisesti esimerkiksi puhelimelle, sähköpostiin tai muistitikulle, sillä myös sähköinen veroilmoitus OmaVerossa on yleistynyt. Tositteiden sähköisessä säilömisessä on kuitenkin suositeltavaa tehdä varmuuskopiot. (Huovinen 2019.)

Metsätalouden menoissa ja tuloissa on suuria eroja niin vuosittain kuin metsätiloittainkin. Mutta metsän kiertoajalle laskettuna metsänhoidon kustannukset ovat keskimäärin noin 15–20 prosenttia metsätuloista. Intensiiviseen metsänhoitoon panostaminen vaatii melko paljon, mutta yleisesti ottaen myös tuloja saadaan aikaisemmin ja huomattavasti enemmän kuin tiloilta, joiden puuston kasvun hoitoon on panostettu vain vähän tai ei ollenkaan. Siksi on suositeltavaa panostaa oman metsän hoitoon jo varhaisessa vaiheessa, vaikka metsänhoidosta menoja hieman tuleekin. (Uuden metsänomistajan kirja 2018, 67.)

Metsän omistajan on huomioitava, että metsäveroilmoituksessa ei ilmoiteta metsätalouden lainojen korkoja, sillä ne on kuulunut kirjata pankeilta saatujen tietojen perusteella jo keväällä tulevaan esitäytettyyn veroilmoitukseen. Tässä esitäytetyssä veroilmoituksessa tulee ilmoittaa myös verotusyhtymän osakkaan yhtymän metsätalouteen kohdistuvat velat ja niiden korot. Jos metsätila on saatu lahjana, on metsätilan omistajalla mahdollisuus metsälahjavähennykseen. Mutta myös tätä vähennystä on haettava esitäytetyn veroilmoituksen yhteydessä eikä metsäveroilmoituksessa. (Jauhiainen 2019, 32.)

Metsänomistajista suurin osa on arvonlisäverovelvollisia ja kirjaavat kulut vähennyksiin ilman arvonlisäveroa. Kuitenkin ne metsänomistajat, jotka eivät ole ilmoittaneet itseään arvonlisäverovelvolliseksi, vähentävät metsätalouden kulut arvonlisäveroineen. (Jauhiainen 2017a, 334.)

5.1 Menot vuodessa

Vuosimenoissa käytetään kassaperiaatetta eli menot vähennetään sinä verovuonna, jolloin maksu on suoritettu. (Metsätalouden menot 2019.) Vuosimenoihin katsotaan kuuluvaksi matka-, palkkaus- ja muut kulut eli vuotuiset puun kasvatuksen ja metsätalouden hallinnon menot, mutta ei esimerkiksi pitkävaikutteisten investointien hankintamenoja. Jokaisella näillä kolmella vuosimenolla on oma kohtansa veroilmoituksessa ja ne tulee myös selvittää yksityiskohtaisesti muistiinpanoissa. Mutta myös kaikkien vuosimenojen yhteenlaskettu summa tulee ilmoittaa veroilmoituksessa, sitä pyydettyssä kohdassa. (2C Metsätalouden veroilmoitus: yksityiskohtainen täyttöohje 2018, 2019.)

5.1.1 Matkakulut

Kaikki metsätalouteen liittyvät matkakulut ovat vähennyskelpoisia metsätalouden pääomatulojen verotuksessa, eikä niissä ole palkansaajien verotukseen liittyvää omavastuuta. Matkakustannusten vähennysten kokonaismäärälle ei ole myöskään säädettyä ylärajaa. (Metsätalouden matkakustannukset 2018; Jauhiainen 2019, 37.) Metsätalouden matkakulut tulee ilmoittaa omana kohtana vuosittain veroilmoituksessa ja siksi niistä tulee tehdä omat muistiinpanot. Yleisin metsänomistajan vähentämä matkakulu koskee metsänomistajan oman asunnon ja metsäkiinteistön välistä matkaa, joka on suoritettu omalla autolla. Tästä tehtävä vähennys on ollut vuonna 2018 0,25 euroa/kilometri, jos matka on tehty omalla autolla. (TAULUKKO 3.) Ajoneuvon kuuluessa metsätalouden kalustoon on sen kaikki kulut silloin

vähennettävissä metsätalouden menoina ja mahdollinen yksityiskäytön osuus erotettava vähennyskeltottomaksi menoksi. (Jauhiainen 2019, 37, 39.)

TAULUKKO 3. Metsätalouden kilometrikorvaukset (mukaiillen Jauhiainen 2019, 37)

Kilometrikorvaukset	
Kulkuneuvo	€/km
Oma auto	0,25
Työsuhde auto	0,19
Moottoripyörä	0,16
Mopo	0,09

Verohallinnon ohjetaksoista ei ole kaikille kulkuneuvoille määrättyä kilometrikorvausta, vaikka esimerkiksi tieliikenteeseen soveltuvat tieliikennemönkijät ovat yleistyneet. Tällaisille kulkuneuvoille on määrätty tuntitaksat, joiden perusteella voi tehdä vähennykset metsätalouden matkakuluista. Tuntitaksan käyttäminen edellyttää kuitenkin, että kyseinen kulkuneuvo ei ole metsätalouden kalustoon kuuluva kulkuneuvo. Taulukossa 4 on kerrottu esimerkkikulkuneuvoja ja niiden tuntitaksat. (Jauhiainen 2019, 38.)

Koneiden ja laitteiden hankintamenon vähennyskelpoisuus metsätalouden verotuksessa on kuitenkin mahdollista ainoastaan silloin, kun konetta on käytetty metsätalouden veronalaisen pääomatulon hankinnassa. Pelkästään metsän omistaminen tai hallitseminen ei oikeuta vähentämään niiden hankintamenoja vuosimenoina metsätalouden pääomatulojen verotuksessa (Metsätalouden pääomatulon hankinnassa käytettävien koneiden hankintamenon vähentäminen 2017).

TAULUKKO 4. Metsätalouden kalustoon kuulumattomien kulkuneuvojen tuntitaksat (mukaillen Jauhiainen 2019, 38)

Tuntitaksakorvaukset	
Kalustoon kuulumaton kulkuneuvo	€/h
Mönkijä	14
Moottorikelkka	14
Traktori	11

Metsätalouden vähennyksiin kelpaavan matkan syy voi olla myös muun muassa maatalousnäyttelyssä käynti, metsäkurssille osallistuminen tai muu metsätalouteen keskittyvä opintomatka, joka ei ole luokiteltavissa peruskoulutukseen. Peruskoulutuksena pidetään esimerkiksi metsätalousyrittäjän ammattitutkintoa. Matkakulujen lisäksi vähennettäviin menoihin voidaan merkitä myös yöpymismenot. Tällaisesta kulusta on oltava perustelut siitä, miten yöpyminen liittyy metsätalouteen sekä myös tositteet muistiinpanojen liitteenä. (Kortejärvi 2018, 9.) Tällaisista muualle kuin omaan metsään suuntautuvista matkakuluista voi tehdä lisäksi päivärahavähennyksen. Päivärahavähennyksen saa vähintään 6 tai 10 tunnin kestävilä matkoilta ja sen suuruuden vahvistaa Verohallinto vuosittain. Vuonna 2018 sen suuruus oli 15 euroa yli kuuden tunnin matkoilta ja 28 euroa yli 10 tunnin matkoilta. Jos metsänomistajalle tulee vuoden aikana vähennyksiin kelpaavia ulkomaanmatkoja, kirjataan niistä normaalin maakohtaisen ulkomaanpäivärahan suuruinen vähennys. Retkeily ja muilla vastaavanlaisilla matkoilla tulisi kuitenkin olla metsätalouteen liittyvää ammattiohjelmaa vähintään 4–5 tuntia päivässä, jotta matkakulut ja päivärahat voi vähentää metsätalouden menoina. (Jauhiainen 2019, 40; Jauhiainen 2017a, 338.)

Omassa metsässä käynti ei edellytä aina metsäyöntekeä, vaan hyväksytyksi matkakuluksi oman asunnon ja metsätilan välillä käy myös tarkastuskäynnit, kuten esimerkiksi taimikon kasvun tarkkailu tai kovan myrskyn jälkeen on myös hyvä käydä tarkistamassa oman metsäpalstan kunto. Koska matkoja voi olla hyvinkin erilaisia, on niistä siksi pidettävä kirjanpitoa. (Jauhiainen 2017a, 338.) Ajopäiväkirjaa suositellaan pidettäväksi oman auton metsätaloukaytöstä. Ajopäiväkirjaan merkitään ajon alkamis- ja päättymisaika, ajoreitti, ajettu kilometrimäärä sekä matkan tarkoitus tarvittaessa metsäkuvioittain kohdennettuna. Matkan syy voidaan kirjata esimerkiksi näin: “Myrskytuhojen tarkistus, kuvio 16.” Metsätalouden veroilmoitukseen ajopäiväkirjaa ei kuitenkaan liitetä, vaan se säilytetään metsänomistajan omien muistiinpanojen liitteenä. (Metsätalouden matkakustannukset 2018.)

5.1.2 Palkkakulut

Metsätalouden töistä vieraille työntekijöille maksetut palkat, vakuutus- ja eläkemaksut sekä muut palkkakustannukset ovat vähennyskelpoisia vuosimenoja. Vähennyskelpoisina palkkakuluina ei siis pidetä puolisolle tai alle 15-vuotiaalle lapselle maksettuja korvauksia ja oman työn arvo on vähennyskelpoista vain hankintatyössä. Suoranaisten palkka- ja työkorvauskulujen lisäksi vähennyskelpoisi oheiskuluja ovat muun muassa työntekijän matkakulut sekä ateriakustannukset. Verohallinnon yhtenäistämisohjeen mukaan maatalouden palkatun työvoiman ruokailukulujen arvona voidaan vähentää 6,50 euroa päivältä. Tätä samaa luontaisetuja koskevaa yhtenäistämisohjetta voidaan soveltaa myös metsätalouden palkattuihin työntekijöihin tai talkooväkeen. (Jauhiainen 2019, 35.)

Yleensä palkkaa maksetaan työntekijälle, jolla on pysyvä- tai määräaikainen työsuhde. Metsänomistajan, joka maksaa palkkaa työntekijälle, on huolehdittava samalla myös muista palkkaan liittyvistä maksuista eli sivukuluista. Siksi usein on helpompaa maksaa työkorvausta palkan sijaan, sillä työkorvaus vähennetään myös palkkausmenoina, mutta se ei sisällä mitään lisäkuluja. Jos metsänomistaja ei tarvitse siis pitkäaikaista työntekijää, kannattaa hänen maksaa satunnaisen työn tekijälle työkorvaus palkan sijaan. Työkorvaustuloista ei tarvitse esimerkiksi maksaa sosiaaliturvamaksua ja se on huomattavasti yksinkertaisempi tapa maksaa työstä kuin palkanmaksu. Työkorvauksena tai palkkana maksettua työtä voi olla esimerkiksi raivaus- tai moottorisahalla tehty työ, jolloin maksettu korvaus on työn tekijälleen normaalia ansiotuloa. (Jauhiainen 2019, 36–37.)

Työkorvauksessa työn tekijän tulee hinnoitella työnsä niin, että se kattaa kaikki kulut, sillä työkorvauksen saajan on itse huolehdittava muun muassa omasta tapaturmavakuutuksesta. Työnantajan on kuitenkin suoritettava normaali verokortin mukainen ennakonpidätys työkorvauksesta sekä tehtävä ilmoitus tulorekisteriin, sillä työkorvaus on saajalleen ansiotuloa. Poikkeuksen tähän tekee, jos työkorvauksen saaja on yrittäjä. Tällaisessa tapauksessa, kun työn tekee yrittäjä, metsänomistaja maksaa korvauksen yrittäjän tekemän laskun mukaan ja näin metsänomistajan ei tarvitse kuin maksaa lasku. Mitään ennakonpidätyksiä tai tulorekisteri-ilmoituksia ei tässä tapauksessa tarvitse tehdä. Työntekijän laskun mukaan maksetaan myös silloin, kun kyse on metsä- tai maatalouden kalustoon kuuluvilla koneilla tehdystä työstä. Korvaus työstä voi olla tuntitaksa tai sitten euroa/kuutiometri tai joku muu vastaava sovittu yksikköhinta. Tällainen tulo on tekijälleen maatalouden tuloa ja tekijä on useimmiten arvonlisäverovelvollinen. Tämän vuoksi palkkioon tulee lisätä arvonlisävero. Tällaisia maa- ja metsätalous koneita ovat esimerkiksi traktori tai mönkijä. (Jauhiainen 2019, 37.)

Vuoden 2019 alusta alkaen on työnantajan ilmoitettava kaikki palkkaustiedot tulorekisteriin. Jos metsänomistaja maksaa siis verovuonna metsätilansa töistä jollekin palkkaa, tulee palkkatiedot ilmoittaa rekisteriin heti palkanmaksun jälkeen reaaliaikaisesti sekä maksukohtaisesti. Tämän tulorekisterin on tarkoitus korvata työnantajien palkkatuloista tekemät vuosi-ilmoitukset. Tulorekisteri tulee sisältämään yksilötasolla kattavat palkka-, eläke sekä etuustasot, sillä tulevana vuonna sinne on tarkoitus ilmoittaa myös eläke- ja etuustiedot, jonka jälkeen rekisteri on entistä kattavampi. (Jauhiainen 2019, 37.)

5.1.3 Muut kulut

Palkkaus- ja matkakulujen erittelyn jälkeen vuosimenoihin kuuluu vielä paljon muita vähennyksiin hyväksyttäviä kuluja. Muita vuosimenoja voi olla esimerkiksi metsätalouden turvavarusteiden hankintakulut, moottori- ja raivaussahan kulut, metsätiemaksut sekä metsälehdien tilausmaksut. Yleiskuluina metsätaloudessa pidetään muun muassa puhelinkuluja. Kaikista puhelinkuluista metsänomistajan on arvioitava metsätalouteen käytettävä puhelimen osuus. Myös matkapuhelimiin saatavat kartta- ja muut metsätalouden lisäsovellukset ovat vähennyskelpoisia vuosimenoja. Joissain tapauksissa koko matkapuhelimen tai esimerkiksi tietokoneen hankintakulut voi vähentää metsätalouden vuosimenoina, jos ne ovat tarkoitettuja metsäasioiden hoitamiseen. Esimerkiksi hankintahakkaajalle puhelin on vähennyskelpoinen kulu jo pelkästään turvavarusteena. (Jauhiainen 2019, 42–43.)

Metsätaloudessa aiheutuneita toimistokuluja voi vähentää myös metsätalouden vuosimenoina. Toimistokulut voi vähentää joko todellisten kustannusten mukaan tai sitten Verohallinnon yhtenäistämisohjelmien mukaisesti työhuonevähennyksenä. Työhuonevähennys on metsänomistajalla 220 euroa vuodessa, joka on sama kuin muilla satunnaisia sivutuloina hankkivalla palkansaajalla. (Jauhiainen 2019, 43.)

Myös lakisääteiseen maatalousyrittäjän eläkevakuutukseen eli MYEL-vakuutukseen liittyvä lakisääteinen maatalousyrittäjän tapaturmavakuutus eli MATA-tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut kirjataan vuosimenojen muihin kuluihin. Jos metsänomistaja ei ole MYEL-vakuutettu, vaan hänellä on jokin vakuutusyhtiön tavanomainen tapaturmavakuutus, ei tällaista vakuutusta yleensä hyväksytä verotuksessa vähennettäväksi metsätalouden menoksi. Metsänomistajan ja tämän puolison MYEL-vakuutuksen voi vähentää ansiotuloista ja tämä kirjataan esitäytettyyn veroilmoitukseen. (Jauhiainen 2019, 43.)

Metsätalouden muihin kuluihin katsotaan kuuluvan myös muun muassa verovuoden aikana maksetut metsävakuutusmaksut, puukaupan yhteydessä maksetut avustukset, metsäteiden ja -ojien kunnossapitomaksut sekä puukauppaan liittyvä mahdollinen pankille palautettava kauppahinnan osa. (2C Metsätalouden veroilmoitus: yksityiskohtainen täyttöohje 2018, 2019.) Vuosimenoihin luokiteltavia kuluja on paljon erilaisia ja siksi metsänomistajan kannattaakin ottaa itse selvää, millaisia kuluja hän voi saada hyväksytyksi metsätalouden menoihin. Nykyään esimerkiksi eri internetlähteistä löytyy monenlaisia listoja vuosimenoista ja muun muassa Verohallinnon omilla sivuilla on kattavat listat ja esimerkit metsätalouden hyväksytyistä vuosimenoista.

5.2 Metsävähennys

Metsävähennykseen ovat halutessaan oikeutettuja kaikki luonnolliset henkilöt, kuolinpesä ja näiden muodostama verotusyhtymä sekä yhteismetsä. (Metsävähennys 2019.) Vuoden 1992 jälkeen metsävähennyksiä on voinut tehdä vastikkeellisesti hankittujen metsäkiinteistöjen tuloista. Metsävähennys perustuu kiinteistön hankintahintaan ja se tulee tehdä metsätalouden pääomatuloista. Metsävähennyskelpoiseksi tuloksi ovat luokiteltavissa kaikki metsätalouden pääomatulot. Tällaisia vähennyskelpoisia tuloja ovat siis muun muassa puunmyyntitulot, vakuutus- ja vahinkokorvaukset sekä kemera-tuet. Metsävähennyksen määrä voi olla metsätilan hankintahinnasta kuitenkin enintään 60 prosenttia. Tämä 60 prosenttia on sidoksissa myös verovuoteen eli 60 prosentin metsävähennyksen voi tehdä verovuoden niistä pääomatuloista, jotka tulevat metsävähennyskelpoisilta kiinteistöiltä. Käytännössä metsävähennys tarkoittaa siis sitä, että 100 000 euroa maksaneelta metsäkiinteistöltä voi saada 60 000 euroa pääomatuloja verovapaasti. (Jauhiainen 2019, 55–56, 62.)

On huomioitava kuitenkin, että metsävähennyksen voi saada vain sellaisina vuosina, jolloin metsätalouden pääomatulo on ollut vähintään 2 500 euroa. Näin siksi, että metsävähennys ei voi olla verovuonna alle 1 500 euroa. Metsätilallisen on myös itse vaadittava metsävähennystä metsätalouden veroilmoituksessa 2C tai OmaVerossa, sillä Verohallinto ei tee vähennystä automaattisesti. Tilallisen on siis liitettävä metsätalouden muistiinpanoihin selvitys siitä, että on saanut metsätalouden pääomatulon metsästä, joka on osa metsävähennyspohjaa. (Metsävähennys 2019.)

Metsävähennyksen perusteena toimii metsävähennyspohja, joka on siis jo aiemmin mainitsemmamme 60 prosenttia metsäkiinteistön hankintahinnasta. Vaihtoarvon ja kauppahinnan lisäksi hankintahinta koostuu myös varainsiirtoverosta, lohkomis- ja lainhuudatuskuluista sekä muista suoranaيسista kuluista, jotka

ovat kaupasta aiheutuneet. Tällaisia muita kuluja voi olla esimerkiksi kaupanvahvistajan palkkio sekä matka- ja ilmoituskulut. Jos hankittuun metsäkiinteistöön kuuluu rakennuksia, niiden osuus on erotettava kauppahinnasta sekä muista kuluista, kuten varainsiirtoverosta. Metsävähennyksen laskennassa otetaan ainoastaan siis huomioon metsän osuus kauppahinnasta. Metsänomistajalla ollessa useita metsävähennyskelpoisia tiloja, lasketaan niiden metsävähennyspohjat yhteen. Tätä yhteistä metsävähennyspohjaa voi käyttää minkä tahansa metsävähennyskelpoisen tilan tulojen vähennyksenä. Näin ollen metsävähennys on 2008 vuodesta asti ollut metsänomistajakohtainen, kun sitä ennen se oli sidoksissa metsäkiinteistöön. (Jauhiainen 2019, 56, 58.)

Metsävähennyksen voi tehdä niin kauan kuin metsävähennyspohjaa on jäljellä. Jäljellä olevan metsävähennyspohjan laskeminen tapahtuu seuraavasti: Lasketaan yhteen metsävähennyspohjat niistä vuoden lopussa omistavista metsistä, jotka oikeuttavat metsävähennykseen. Tästä metsävähennyspohjasta vähennetään sitten ne metsävähennykset, jotka on tehty jo aiempina vuosina. (Metsävähennys 2019.) Metsävähennysoikeuden perusteena oleva metsävähennyspohja muodostuu vuoden lopussa omistettujen metsävähennyskelpoisten tilojen perusteella. Siksi metsävähennyspohja on hyvä laskea ja tarkistaa joka vuosi, jos ostat tai myyt metsää. Esimerkiksi verovuoden aikana vastikkeellisesti luovutettujen metsien hankintameno on siten vähennettävä metsävähennyspohjasta. (Jauhiainen 2019, 59.)

Käytetty metsävähennys tulee ottaa huomioon luovutusvoittoa laskettaessa. Kun metsäkiinteistö myydään toiselle omistajalle, käytetty metsävähennys lisätään luovutusvoittoon tai tappioon eli vähennetään siitä, enintään kiinteistön metsävähennyspohjan verran. Näin ollen luovutusvoittoon lisätty summa palautuu metsäverotuksen puolelle käyttämättömäksi metsävähennykseksi. Menettely koskee kuitenkin vain niitä metsätiloja, jotka ovat metsävähennyskelpoisia ja lisäksi kyseistä menettelyä käytetään vain silloin, kun tilan myynti on luovutusvoittoverotuksen alainen. Tämä tarkoittaa sitä, että verovapaisiin lähisukulaisten välisiin kauppoihin ei käytetyillä metsävähennyksillä ole vaikutusta, koska niistä ei synny luovutusvoittoa. (Jauhiainen 2017a, 338.)

Metsälahjavähennys on mahdollinen vuoden 2017 tai sen jälkeen tehdyissä lahjoituksissa. Sen suuruus on oltava vuosittain vähintään 1 500 euroa ja sen enimmäismäärä on 195 000 euroa. Jos metsänomistaja on saanut siis metsätilan lahjana tai lahjaluonteisella kaupalla, voi hänellä olla mahdollisuus metsälahjavähennykseen. Tällainen vähennys tehdään maksetun lahjaveron perusteella. Metsälahjavähennys tulee tehdä metsätalouden puhtaasta pääomatulosta yrittäjävähennyksen vähentämisen jälkeen. Vähennystä voi hakea erillisellä lomakkeella esitetytyn veroilmoituksen yhteydessä. Lisäksi vähennyksen saamisen edellytyksenä on, että metsätilan laskennallinen arvo on vähintään 30 000 euroa tai tilalla on

metsää vähintään 100 hehtaaria. Vähennys on myös käytettävä 15 vuoden kuluessa lahjan saannista. Jos vähennystä käyttää ja luovuttaa sen jälkeen lahjana saamansa kiinteistön tai yli 10 % siitä ennen kuin 15 vuotta on kulunut, joutuu metsätalouden harjoittaja tulouttamaan tehdyt vähennykset korotettuna 20 %. Metsälahjavähennystä ei kannata siis käyttää, jos metsänomistajalla on suunnitelmissa luopua tilasta seuraavan 15 vuoden aikana. (Jauhiainen 2019, 63.)

5.3 Meno- ja tuhovaraus

Menovarauksen tarkoituksena on siirtää verojen maksua eteenpäin, ja se on yleensä kannattavaa tehdä. Välttämätöntä menovarauksen teko ei kuitenkaan ole, sillä kulut saa hyvin usein vähennykseen alijäämähävityksen kautta. (Jauhiainen 2019, 53.) Menovaraus voidaan vähentää metsätalouden tuloista, tarkoituksena varautua tulevien vuosien menoihin. Käytännössä menovaraus siis tuloutetaan veronalaiseksi metsätalouden tuloksi. Vastaavasti taas metsätalouden tuloista vähennetään metsätulojen hankinnasta muodostuneet menot, joihin menovarausta saa käyttää. Menovaraus on kuitenkin tuloutettava tai käytettävä seuraavan neljän vuoden aikana kattamaan metsätalouden menoja. Lukuun ottamatta entisen Oulun ja Lapin läänin aluetta, jossa se on käytettävä kuuden vuoden sisällä. (Huovinen 2019.)

Metsätalouden veronalaisen pääomatulon määrästä menovarauksen suurus on enintään 15 prosenttia. Se lasketaan metsävähennyksen tekemisen jälkeen metsätalouden pääomatulosta, mutta kuitenkin ennen sinä vuonna vähennettävien poistojen ja kulujen vähentämistä. Muun muassa metsätalouden rakennusten ja koneiden luovutusvoitosta varausta ei kuitenkaan voi tehdä. (Huovinen 2019.) Menovaraus on myös tuloutettava kokonaan määräajan kuluessa. Jos viimeisenä vuonna on kuitenkin menovarausta alijäämää enemmän jäljellä, loppuosa jää metsätalouden tuloksi. Kun entisiä meno- ja tuhovarauksia puretaan, voidaan uusia tehdä samaan aikaan. (Jauhiainen 2019, 55.)

Metsänomistaja voi tehdä tuhovarauksen, jos hän on saanut metsätuhon vuoksi vakuutus- tai vahingonkorvauksen. (Jauhiainen 2019, 55.) Tuhovarauksen tekemällä voi estää metsätuhosta saadun vahingon- tai vakuutuskorvauksen välittömän tulouttamisen. Käyttöaika tuhovarauksella on sama kuin menovarauksellakin, mutta sen määrä voi olla korvauksen määrästä yli 15 prosenttia. Tämä sen vuoksi, että tuhovarauksen saa tehdä sen suuruisena kuin tuhoalueen uudistamiseksi vaativa tarve on. Tuhovarauksen perusteista oleva selvitys tulee säilyttää muistiinpanoissa. (Huovinen 2019.)

5.4 Poistot

Vuosipoistoina tehdään pitkäaikaisten metsätalousoikeuksissa olevien rakennusten, laitteiden ja koneiden hankintakulut sekä kunnostusojitusten ja metsäteiden rakentamisen kustannukset. Ne tulee vähentää hanke- tai laitekohtaisina vuosipoistoina. Metsätaloudessa tämä tekeekin pienen poikkeuksen maatalouden poistoihin siten, että maataloudessa koneet liitetään kalustoon ja poistot tehdään sen yhteisarvosta. Poistoissa maksun ajankohdalla ei ole merkitystä, vaan poistot voidaan aloittaa rakennuksen tai koneen käyttöönottovuonna. Esimerkiksi, jos metsänomistaja on ostanut osamaksulla mönkijän ja ottanut sen käyttöön loppuvuodesta 2018, voidaan poistot aloittaa käyttöönottovuonna 2018, vaikka osa hankintahinnasta olisi vielä maksamatta vuonna 2019. Ojitus ja tiehankkeiden poistot aloitetaan kuitenkin vasta valmistusvuonna, vaikka kustannukset jakautuisivatkin useammalle vuodelle. Poistot suoritetaan sen tilanteen mukaan, mikä on vuoden viimeisenä päivänä eli 31.12. Jos esimerkiksi metsätalallinen on myynyt traktorin, tapahtui se sitten alku- tai loppuvuodesta, ei siitä myyntivuodelta voi enää poistoa tehdä. Hankintamenosta poistetaan siis vuoden aikana myydyt koneet ja vastaavasti lisätään ostetut. (Jauhiainen 2019, 44–45, 48; Jauhiainen 2017a, 334.)

Laitteiden ja koneiden vuosittainen poisto voi olla enintään 25 prosenttia ja vähintään sen on oltava 6 prosenttia. Poisto lasketaan aina jäljellä olevasta investoinnin kulusta, niin sanotusta menojäännöksestä, eli poistoja jatketaan vuosittain aikaisemman poiston jälkeen jääneestä menojäännöksestä. Tavallisimmin poistot kannattaa tehdä maksimisuuruusina joka vuosi. Poistoprosenttia voi kuitenkin pienentää tai poiston voi jopa jättää tekemättä joinakin vuosina, jos metsänomistaja näkee siihen tarvetta. Tällöin menojäännös säilyy ennallaan. Menojäännös voidaan poistaa kerralla, kun sen arvo laskee alle 200 euroon. (Jauhiainen 2019, 44; Jauhiainen 2017a, 334.)

Metsäteiden rakennusmenojen sekä kunnostusojitusten vuosipoisto on 15 prosenttia ja kevyiden metsätalouden rakennusten, kuten esimerkiksi taukotupien, poistoprosentti on puolestaan 20 prosenttia. Muiden metsätalouden rakennusten poistot suoritetaan 10 prosentin vuosipoistoin. Jos asuin- tai toimistorakennus on metsätalouden käytössä, sen vuosittainen poistoprosentti on kuusi. Vähäiset rakennuskustannukset ja teiden teot sekä ojituksen kulut voidaan vähentää myös vuosikuluina. Tällaisia rakennuskuluja voi olla esimerkiksi pienen moottorikelkkavajan rakennuskulut. (Jauhiainen 2017a, 334–335.)

Laitteiston tai koneen ollessa yhteisomistuksessa, kukin omistajan vähentää poistoina ja vuosikuluina omistusosuutensa verran kuluja. Naapuritilalliset voivat esimerkiksi omistaa traktorin metsäperäkärryn

puoliksi, jolloin myös vuosikulut ja poistot jaetaan puoliksi kummankin verotukseen. Yhteisomistuksesta tulee tehdä selvitys muistiinpanoihin, mutta verottajalle asiasta ei tarvitse ilmoittaa, ellei sitä erikseen pyydetä. Vaikka kone olisi toisella omistajalla yksityiskäytössä, voi metsäkäyttöön konetta käyttävä silti vähentää koneen kuluista oman osuutensa. (Jauhiainen 2017b, 45–46.) Osaa laitteista saatetaan käyttää myös maatalouden puolella tai niillä voi olla yksityiskäyttöä. Tällaisessa tapauksessa vähennyskelpoista on vain maa- ja metsätalouteen liittyvä käyttö. Erittely eri käyttömuotojen kesken tulee tällöin tehdä ajo- tai käyttöpäiväkirjan perusteella. Maatalouden verotukseen siirretään vähennettäväksi maatalouden osuus metsätalouteen kirjatun koneen poistoista ja kuluista. Vastaavalla tavalla toimitaan maatalouden koneiden metsäkäytön osalta. Esimerkiksi mönkijän metsäkäytön osuus on 75 prosenttia, niin sama osuus on vuosikuluista ja poistoista vähennyskelpoista menoa. Yksinkertaisinta on kuitenkin kirjata vähennykset ja poistot sataprosenttisina ja kirjata yksityiskäytön osuus veroilmoitukseen vähennyskelvottomina yksityistalouden menoina. (Jauhiainen 2017a, 335.)

5.5 Alijäämähyvitys ja pääomatulolajin tappio

Alijäämähyvitystä syntyy, jos pääomatuloihin kohdistuvia menoja on tuloja enemmän. Jos alijäämähyvitystä syntyy, vähennetään se verovelvollisen eli tässä tapauksessa metsänomistajan ansiotuloista alijäämähyvityksenä. Tämä alijäämähyvitys tehdään suoraan veroista ja sen suuruus on 30 prosenttia alijäämästä. Yksityishenkilöllä alijäämähyvitys ei voi olla kuitenkaan 1400 euroa enempää. Puolisot voivat saada hyvityksen kaksinkertaisena ja mikäli heillä on lapsia, saa niistä vielä 400 tai maksimissaan 800 euron lisäyksen. Näin saadaan vuosittain pienetkin metsätalouden menot vähennyksiin, vaikka tuloja ei metsätalouden puolella olisikaan. (Jauhiainen 2017b, 29; Jauhiainen 2017a, 334.)

Metsätalouden lisäksi alijäämää voi tulla muun muassa muista pääomatulojen hankkimismenoista sekä kyseisen vuoden maatalouden tai elinkeinotoiminnan tappiosta. Näistä kertynyt tappio kelpaa myös vähennettäväksi alijäämähyvitykseen. Jos metsänomistajalla ei ole muita veroja, joista alijäämähyvityksen voisi vähentää, syntyy vähentämättä jääneestä alijäämästä pääomatulolajin tappio. Tällainen tilanne on mahdollista esimerkiksi silloin, jos metsänomistajana toimii alaikäinen lapsi tai alijäämään määrä on suurempi kuin sallittu vähennysmäärä. Tällaisissa tapauksissa tappion voi vähentää seuraavan 10 vuoden aikana tulevista pääomatuloista. Tappio säilyy verottajan tiedoissa niin kauan, kunnes se luetaan verovelvollisen eduksi. Tarvittavat laskelmat, mahdolliset alijäämähyvitykset ja tappion vahvistamisen tekee verottaja. (Jauhiainen 2017b, 29–30.)

Tappio muodostuu silloin, jos metsätaloudessa on vähennyskelpoisia menoja enemmän kuin veronalaisia tuloja. Metsänomistaja voi vähentää metsätalouden tappion ensisijaisesti saman vuoden pääomatuloista. Tällaisia pääomatuloja on muun muassa luovutusvoitot, vuokratulot sekä maa-ainesten myyntitulot. Tappiota ei tarvitse erikseen ilmoittaa esitätetyn veroilmoituksen yhteydessä, sillä verottaja tallentaa tappion 2C-verolomakkeelta. (Huovinen 2019.)

6 MUUTA METSÄVEROTUKSEEN LIITTYVÄÄ

Metsätilan verotusta koskeva ilmoitus tehdään edellisvuoden tuloista ja menoista kerran vuodessa. Monesti kuluneen vuoden aikana veroilmoitusta koskevat asiat ovat saattaneet unohtua tai muuttua, ja sen vuoksi keräsimme tärkeimmät kohdat yhdeksi kokonaisuudeksi. Metsäveroilmoituksen tekemisessä on erityisen tärkeää, että ostoksista jääneet kuitit on arkistoitu joko sellaisenaan tai esimerkiksi kuvan muodossa muistitikulle tai pilvipalveluun, josta se on helposti löydettävissä, kun veroilmoituksen täyttö on ajankohtaista. (Kortejärvi 2017, 3.)

Metsätalouden verotus määräytyy useiden eri verolakien perusteella. Keskeisimmät perusteet metsäverotukseen löytyvät kuitenkin tuloverolaista, arvonlisäverolaista sekä perintö- ja lahjaverolaista. Metsäverotuksessa merkitystä on myös Verohallinnon päätöksillä sekä vuoden vaihteessa julkaistavalla yhtenäistämisohjeella. Yhtenäistämisohje koskee aina siis kuluneen vuoden verotusta. Verohallinto on julkaissut myös muutamia muita lisäohjeita metsäverotukseen liittyen, kuten muun muassa metsävähennykset. (Jauhiainen 2019, 20–21.)

Suurin muutos metsäverotukseen kuten muuhunkin verotukseen on vuoden 2019 aikana voimaan tullut sähköinen verotus eli OmaVero. Metsänomistajille ei enää lähetetä verotuksen palautuskuorta tai täyttöohjetta, vaan pyritään siihen, että kaikki ilmoitukset tapahtuisivat jatkossa sähköisesti OmaVerossa. Myös siis veroilmoituksen täyttöohjeet tulisi jatkossa pystyä itse löytämään Verohallinnon omilta nettisivuilta. Veroilmoituksen voi yhä tehdä paperisena, mutta siinä on huomioitava erityisesti aikataululliset muutokset. Ennen riitti, että paperiset lomakkeet jätettiin postiin veroilmoituksessa olleeseen päivämäärään mennessä. Nykyään kuitenkin veroilmoituksen tulee olla verottajalla merkittyyn päivään mennessä. Tämä tarkoittaa sitä, että metsänomistajan on tehtävä paperinen veroilmoitus hyvissä ajoin, jotta ne kerkeävät matkata postin kautta ajoissa verottajalle. (Jauhiainen 2019, 3.) Sähköiselle puolelle siirtyminen aiheuttaa varmasti hieman vaikeuksia osalle metsänomistajista, sillä kaikilla ei ole mahdollisuutta eikä edes taitoa netin käyttämiseen.

Tässä kappaleessa tulemme perehtymään siihen, mitä metsäveroilmoituksessa on otettava huomioon ja mitä tarkoitetaan muistiinpanovollisuudella? Perehdymme myös mahdolliseen omistajanvaihdokseen liittyvään verotukseen sekä siihen mitä tehdä silloin, kun verotusta on oikaistava?

6.1 Muistiinpanovelvollisuus

Muistiinpanovelvollisuudella tarkoitetaan sitä, että metsätilan omistaja kirjaa verotettavan vuoden aikana kertyneet tulot ja metsätalouden menot talteen, jotta ne ovat helposti löydettävissä, kun veroilmoituksen teko on ajankohtaista. Muistiinpanot on pidettävä myös tallessa vähintään kuuden vuoden ajan, mikäli verottaja haluaa ne myöhemmin tarkasteltavaksi. (Kortejärvi 2018, 6.) Metsätilan ylläpidosta aiheutuvia matkoja on hyvä kerätä vuoden aikana ajopäiväkirjaan, jotta kilometrikorvauksia on mahdollista hakea.

Veroilmoitusta tehdessä on hyvä ottaa esille Verohallinnolta saatava metsätalouden veroilmoituslomake 2C sekä ilmoituksen täyttöohje. Muistiinpanot täytyy laatia niin hyvin, että ne on helppo lähettää verottajalle tarkastettavaksi, mikäli verottaja erikseen sitä pyytää. Metsäveroilmoitukseen ei liitetä muistiinpanoja eikä tapahtumien mahdollisia kuitteja, vaan metsänomistajan on itse säilytettävä niitä omassa arkistossa. (Kortejärvi 2018, 4–6.)

Mikäli metsänomistaja on alv-velvollinen, on muistiinpanoissa kirjattava arvonlisäverot niille tarkoitettuihin kohtiin erilleen tuloista ja menoista veroilmoituksessa. Arvonlisäverovelvollisen on muistettava myös ilmoittaa verot erillisellä veroilmoituksella. Jos metsätilanomistaja ei ole alv-velvollinen, voi hän kirjata metsätalouden menot arvonlisäveron tuloverotukseen vähennykseksi.

(Kortejärvi 2018, 6.)

6.2 Omistajanvaihdos verotuksessa

Omistajanvaihdoksessa on mahdollista tehdä kaupat kahdella eri tavalla. Ensimmäinen niistä on metsätilan myyminen käyvän arvon mukaan tai toisessa tapauksessa lahjanluonteisena kauppana. Niissä tapauksissa, kun myyjä ja ostaja eivät ole keskenään lähisukulaisia, tehdään kauppa käyvän arvon mukaan, kun taas lahjanluonteista kauppaa käytetään monesti sukulaisten kesken. Käypää arvoa myyntitapana voi käyttää myös silloin, kun omistajanvaihdoksessa metsätila siirtyy kokonaisuudessaan yhdelle lapselle. (Metsätilan omistajanvaihdos kauppana 2016.)

Metsätila, jonka kauppahinta on yli 75 % käyvästä arvosta luetaan kauppa käyvän arvon mukaisiksi kaupoiksi. Tässä tapauksessa metsätilasta ei tarvitse maksaa lahjaveroa. Mikäli kauppahinta olisi esimerkiksi 70 % jäisi lahjaverotuksen osuudeksi 30 %. (Metsätilan omistajanvaihdos kauppana 2016.)

Omistajanvaihdoksessa ostajan on muistettava maksaa kaupasta varainsiirtovero ja se on hoidettava kuuden kuukauden kuluessa kauppakirjan allekirjoitushetkestä ennen lainhuudon hakemista Maanmittauslaitokselta. Varainsiirtovero maksetaan aina kiinteistökauppojen yhteydessä ja metsätilojen varainsiirtoveroprosentti on tällä hetkellä neljä prosenttia kauppahinnasta. (Jauhiainen 2017b, 24; Kiinteistön ostaja – muista varainsiirtovero ja lainhuuto tai kirjaaminen, 2017.)

Omistajanvaihdoksessa, kun vaihto tapahtuu kauppana, saa metsätilan ostaja käyttöönsä metsävähennyksen, joka laskee metsänomistajan puun myyntitulon verotusta. Metsätilan myyjän on puolestaan ilmoitettava verottajalle syntyneestä kaupasta luovutusvoittoveroilmoituksen muodossa. Luovutusvoittelaskelma verottajalle saadaan seuraavasti: Metsäkiinteistön kauppahinnasta vähennetään hankintameno eli ostohinta, perintöveroarvo tai lahjaveroarvo. Lisäksi kauppahinnasta voi vähentää kaikki muut tilan ostosta ja myynnistä aiheutuneet kulut, kuten varainsiirtoveron, kauppakirjan tekokulut ja tarvittavat lainhuudot. (Metsätilan omistajanvaihdos kauppana 2016.)

Toisena vaihtoehtona verotuksessa käytetään hankintameno-olettamaa vähennystapana. Hankintameno-olettamaa käytettäessä metsätilan on pitänyt olla joko alle 10 vuotta omistuksessa, jolloin olettama on 20 % myyntihinnasta. Mikäli metsätila on ollut omistuksessa yli 10 vuotta, olettamana voi käyttää 40 %. Omistusaika luonnollisella henkilöllä alkaa kauppakirjan allekirjoitushetkestä, perittävän kuolinhetkestä tai lahjoituspäivästä. Hankintameno-olettamaa käyttäessä ei voi vähentää metsätilan ylläpidosta aiheutuneita muita kuluja. (Metsätilan omistajanvaihdos kauppana 2016.)

6.2.1 Luovutusvoitto

Tuloverolain luovutusvoittosäännöksiä sovelletaan metsätalouden ja metsäkiinteistöjen käyttöomaisuuden vastikkeellisiin luovutuksiin. Luovutusvoitot metsäkiinteistöissä voivat olla joko kokonaan tai osittain veronalaisia tai jopa kokonaan verottomia. Usein kuitenkin metsäkiinteistöjen luovutuksista syntyy tappiota. Luovutusvoitto ja -tappio, jotka muodostuvat metsätalouden hyödykkeiden myynnistä, laskeaan hyödykekohtaisesti. Nämä metsätalouden käyttöomaisuuden luovutukset tulee ilmoittaa lomakkeella 9 (luovutusvoitto ja – tappio) tai OmaVerossa. (Metsätalouden luovutusvoitot 2019.)

Pääomatuloksi luokiteltavaa luovutusvoittoa voi kertyä esimerkiksi metsäkiinteistön, kesämökin, koneiden tai yhteismetsäosuuden myynnistä. Jos metsänomistajalla ei ole luovutusvoittoja, voi hän vähentää

vuoden 2016 alun jälkeen syntyneet luovutustappiot muista pääomatuloista. Joten muun muassa myydyin metsäkiinteistön tappion voi vähentää, vaikka puunmyyntituloista. Maatalous- ja metsäkiinteistöjen kaupat, jotka on tehty lähisukulaisten kanssa, ovat kuitenkin yleensä luovutusvoittoverosta vapaita. Mahdollisesta luovutusvoitosta ei mene veroa, jos omaisuuden yhteenlasketut luovutushinnat jäävät vuositasolla alle tuhannen euron. (Jauhiainen 2014, 332; Jauhiainen 2019, 24.)

Luovutusvoittoveroilmoitus on tehtävä kiinteän omaisuuden myynnistä viimeistään normaalin veroilmoituksen yhteydessä, jos verottaja ei ole sitä aikaisemmin pyytänyt. Luovutusvoittoveroilmoitus tulee tehdä myös veroista vapaista lähisukulaisten kaupoista, jonka jälkeen verottaja antaa päätöksen ja vapauttaa veroista. Laskelmat luovutusvoitosta tehdään ilmoitukseen itse. Luovutusvoiton laskemisessa käytetään joko hankintamenoa tai hankintameno-olettamaa sen mukaan, kumpi on edullisempi verovelvollisen kannalta. Luovutustappiota laskettaessa voidaan käyttää kuitenkin vain hankintamenoa. (Jauhiainen 2019, 88.)

Luovutusvoiton määrän laskemiseen ja veron määräämiseen liittyy metsäkiinteistössä tiettyjä erityispiirteitä. Niitä ovat muun muassa seuraavat:

- Kiinteistön hankintamenoon tulee lisätä kiinteistöllä olevien metsäteiden ja –ojien poistamatta olevat rakentamismenot. Sillä nämä menot ovat metsäkiinteistön perusparannusmenoja.
- Tehdyt metsävähennykset tulee lisätä puolestaan luovutusvoittoon. Enintään kuitenkin vain 60 prosenttia luovutettavan metsän hankintamenosta.
- Valtion, kunnan tai kuntayhtymän lunastaessa itselleen metsänomistajan metsäaluetta on luovutusvoitto osittain verotonta. Tällaisessa tilanteessa luovutushinnasta vähennetään vähintään 80 prosenttia. Osittainen verovapaus ei kuitenkaan päde siinä tapauksessa, jos kiinteistö luovutetaan esimerkiksi valtion liikelaitokselle muuhun kuin luonnonsuojelutarkoitukseen, tutkimustarkoituksiin, puolustusvoimien käyttöön tai muuhun vastaavaan yhteiskunnalliseen tarkoitukseen.
- Luovutuksesta saatu voitto on täysin verotonta, jos valtiolle luovutetaan kiinteää omaisuutta luonnonsuojelualueeksi.
- Myös sukupolvenvaihdoksissa luovutusvoitto on verotonta tietyin edellytyksin. Jos luovutettava metsä on ollut yli 10 vuotta metsänomistajan omistuksessa ja hän on saanut sen vastikkeettomasti. Tämän lisäksi luovutuksensaajana on oltava metsänomistajan sisarus, lapsi tai hänen rin-

taperillisensä. Verovapauksen voi kuitenkin menettää, jos luovutuksensaaja luovuttaa tätä omaisuutta edelleen alle viiden vuoden aikana omasta saannostaan. (Metsätalouden luovutusvoitot 2019.)

6.2.2 Perintö- ja lahjaverotus

Metsänomistajan kuollessa omaisuudesta laaditaan perukirja, josta selviää vainajan omaisuus ja velat. Perukirjassa kerrottu metsäomaisuuden arvo ei kuitenkaan sido verottajaa, sillä verottaja voi arvostaa omaisuuden perukirjassa olevaa arvoa korkeammaksi. Perunkirjoitukseen metsätilan arvon saa metsänhoitoyhdistyksen tai metsäkeskuksen tekemän tila-arvion mukaan ja mikäli tila-arviota ei ole, voidaan käyttää Verohallinnon laatimia ohjeita tilan arvostuksessa. (Jauhiainen 2017b, 76.)

Perinnön- ja lahjansaajan on maksettava saadusta perinnöstä tai lahjasta veroa, joka vaihtelee saajan aseman mukaan. Ensimmäiseen perintö- ja lahjaveroluokkaan kuuluvat suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa olevat sukulaiset, kuten rintaperilliset. Ensimmäiseen veroluokkaan kuuluvat myös avio puoliso ja hänen suoraan alenevassa polvessa oleva perillinen. Toiseen perintö- ja lahjaveroluokkaan kuuluvat puolestaan muut perinnönsaajat, joita voi olla esimerkiksi sisarukset. (Jauhiainen 2017b, 77.) Taulukossa 5 on havainnollistettu perintöveron jakautumista ensimmäisen perintöveroluokan mukaan. Lahjaverotuksessa verotettavan osuuden arvo ja veroprosentit ovat erilaiset kuin perintöverotuksessa.

TAULUKKO 5. Perintövero 1 veroluokan mukaan (mukaiillen Perintöverolaskuri - kuinka paljon perintöveroa pitää maksaa? 2019)

Perintö	Vero alarajan kohdalla	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20 000 – 40000	100	7
40 000 – 60 000	1 500	10
60 000 – 200 000	3 500	13
200 000 – 1 000 000	21 700	16
1 000 000 –	149 700	19

Esimerkiksi kuolinpesällä on omistuksessaan metsätila ja pesän osakkaita on vain yksi ja hän on rintaperillinen. Metsätila on arvostettu 23 000 € arvoiseksi ja perintöverotuksen mukaan pesän osakas joutuu maksamaan veroa seuraavan laskun mukaan:

- Veron määrä 20 000 € kohdalla 100 €
- Ylimenevä osa 3 000 € veroprosentti on $7. 3 000 \text{ €} \times 0,07 = 210 \text{ €}$
- Perintöveron määrä yhteensä $100 \text{ €} + 210 \text{ €} = 310 \text{ €}$

6.3 Kiinteistöverotus

Kiinteistöverolaki määrää kiinteistöveron perusteet, kuten muun muassa veron ala- ja ylärajat. Perittävän veron suuruuden määrittää kuitenkin jokainen kunta itse, mutta sen on tapahduttava lain sallimissa rajoissa. Kiinteistön edellisvuoden verotusarvosta peritään siis vahvistetun prosentin mukainen määrä veroa. Metsätalouden rakennusten verotusarvona käytetään jäljellä olevaa poistamatonta menojäännöstä. Kiinteistöveroa ei enää mene, kun rakennuksen arvo on kokonaan poistettu. Metsä- ja maatalouden rakennusten verotusarvo siirtyy kiinteistöverotukseen veroilmoituksen perusteella ja se kirjataan useimmiten omistajan asuinpaikan kiinteistöjen verotustietojen yhteyteen. (Jauhiainen 2019, 23–24.)

Kiinteistöveroa maksetaan vuosittain omistuksessa olevasta kiinteistöstä ja se koskee sekä maata että rakennuksia. Kiinteistövero määräytyy siis sille, jonka nimissä kiinteistö on ollut vuoden alussa. Kiinteistöveron määrä ei ole vakio, vaan yleinen kiinteistövero vaihtelee kunnittain 0,93–2,00 prosentin välillä. Kiinteistöveroa ei kuitenkaan tarvitse maksaa maa- tai metsätiloilta eikä myöskään vesialueilta. (Kiinteistöverotus.) Kiinteistöveroa tilalta on kuitenkin maksettava, mikäli alueella on kesämökki, autiotilan rakennuksia tai tonttimaata. (Jauhiainen 2014, 332.)

6.4 Metsäveroilmoituksen oikaisu

Verohallinto on uudistanut vuonna 2019 veroilmoitusten määräpäiviä. Uusien ohjeiden mukaan myös heidän, jotka eivät ole arvonlisäverovelvollisia, täytyy jättää Verohallinnolle metsätalouden veroilmoitus, lomake 2C tai OmaVerossa, helmikuun loppuun mennessä. Mikäli metsätalouden ohessa harjoittaa myös muuta maataloutta tai ei asu vakituisesti Suomessa palautuspäivät ovat silloin erit.

(Metsätalouden veroilmoitus 2C 2017.) Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos kiinteistön omistajalla ei ole ilmoitettavia tapahtumia tai seurantatietoja. (2C Metsätalouden veroilmoitus (3043) 2019.)

Veroilmoituksen jättämisen jälkeen saa metsänomistaja yhteenvedon verotettavista tiedoista. Veroilmoituksen sisältö on aina tarkistettava ja mikäli tiedoissa on jotain korjattavaa, voi siitä ilmoittaa OmaVeron kautta tai paperisella lomakkeella. (Näin tarkistat veroilmoituksen 2019.)

Mikäli metsänomistaja vaatii oikaisua verotuspäätökselle, täytyy silloin tehdä verotuksen oikaisupyynnö verotuksen oikaisulautakunnalle. Oikaisupyynnöstä on selvittävä, mitä oikaisu koskee ja millä perusteella. Oikaisupyynnöön on merkittävä päivämäärä ja allekirjoitus. Oikaisuun on hyvä kirjata perustelut ja tarvittaessa liitteeksi voi laittaa esimerkiksi metsänhoitoyhdistyksen lausunnon tai valokuvan. Jos oikaisupyynnö ei mene läpi, voi metsänomistaja valittaa päätöksestä oman alueen hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätöksestä on mahdollista tehdä valituslupahakemus ja mikäli luvan saa, valituksen voi tehdä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Oikeuspyynnön tekemiseen verovelvollisella on aikaa viisi verovuotta seuraavan vuoden alusta laskien. Arvonlisäverotuksessa on puolestaan otettava huomioon lyhempi kolmen vuoden valitusaika, joka alkaa verovuoden päättymisen jälkeen. (Jauhiainen 2017b, 91.)

6.5 Arvonlisäverotus metsäverotuksessa

Metsänomistajan on ilmoitauduttava arvonlisäverovelvolliseksi silloin, kun vuosittaiset myynnit ylittävät 10 000 euroa. Mikäli tulot jäävät kuitenkin alle 10 000 euron niin metsänomistajan ei tarvitse ilmoittautua verovelvolliseksi. Arvonlisäverovelvolliseksi voi kuitenkin ilmoittautua, vaikka tulot eivät ylittäisikään 10 000 euron tulorajaa, sillä arvonlisäverojen ilmoittamisesta on enimmäkseen vain hyötyä metsänomistajalle. (Jauhiainen 2019, 70.) Metsänomistaja voi hakeutua arvonlisäverovelvolliseksi täyttämällä Verohallinnolta saatavan perustamisilmoituksen. Perustamisilmoitus eli lomake Y3 on saatavana muun muassa Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän palvelusta tai Verohallinnolta. Mikäli arvonlisäverollinen toiminta loppuu, täytyy siitä ilmoittaa Verohallinnolle Y6-lomakkeella mahdollisimman nopeasti. (Arvonlisäverotus 2016.) Myös lomakkeen Y6 löytää YTJ:n eli Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän sivulta.

Usein metsätilanomistajat harjoittavat myös muunlaista alkutuotantoa, joita ovat muun muassa metsästy, kalankasvatus, maatalous, käpyjen ja jäkälän kerääminen. Kaikki alkutuotannoksi luokiteltu toiminta ja niistä saadut tulot ilmoitetaan samalla arvonlisäveroilmoituksella eli jokaisesta ei tehdä omaa ilmoitusta. (Jauhiainen 2019, 69.)

Mikäli metsänomistaja on arvonlisäverovelvollinen, sillä ei ole merkitystä puukaupasta saatuun tuloon, koska ostaja lisää arvonlisäveron puukaupan hinnan päälle. Metsänomistaja siis kerää vuoden aikana kertyneet arvonlisäverot tuloista ja menoista kuittien perusteella, jonka jälkeen laskee ne yhteen arvonlisäveroilmoitukselle. Metsätaloudessa yleisesti käytetty arvonlisäverokanta on 24 %, mutta veron määrän saa tarkistettua tapahtumakuiteista. (Jauhiainen 2019, 70.) Arvonlisäveroilmoitus on jätettävä Verohallinnolle kohdevuoden jälkeen viimeistään helmikuun 28. päivä. Jos metsänomistaja on oikeutettu veronpalautukseen, silloin hänen kohde kautensa vähennettävät verot ovat olleet suuremmat kuin verot, jotka metsänomistaja on suorittanut. Mikäli arvonlisäverovelvollisella ei ole tapahtumia kyseisen kauden aikana, voi arvonlisäveroilmoituksen jättää tekemättä edellyttäen sitä, että metsänomistajalla ei ole muuta arvonlisäverovelvollista toimintaa (Arvonlisäveroilmoitus.)

Esimerkkinä tapauksesta metsätilan omistaja tekee metsäyhtiön kanssa sopimuksen pystykaupasta joulukuussa 2018 ja metsäyhtiö maksaa kaupan tammikuussa 2019. 15 000 euron puukaupasta metsäyhtiö tilittää puun myyjälle ostohinnan lisäksi 3 600 euroa arvonlisäveroa. Metsän myyjä saa silloin tililleen metsän kauppahinnan, arvonlisäveron ja vähennetyn ennakonpidätyksen. (Arvonlisäverotus.) Ennakonpidätyksen hoitaa useimmiten ostaja ja puukaupoissa ennakonpidätyksen määrä on pystykaupassa 19 prosenttia arvonlisäverottomasta hinnasta. (Puun ostajan velvollisuudet 2019.) Taulukossa 6 on havainnollistettu maksujen jakautumista.

TAULUKKO 6. Maksujen jakautuminen puukaupassa (mukailten 2C Metsätalouden veroilmoitus (3043) 2019)

Puukaupasta saatu tulo	15 000,00 €
Arvonlisävero 24 %	+3 600,00 €
Ennakonpidätys 19 %	-2 850,00 €
Myyjälle maksetaan	15 750,00 €

Taulukossa oleva puukauppatulo 15 000 euroa ilmoitetaan vuoden 2019 veroilmoituksella OmaVerossa tai 2C-lomakkeella. Koska puukauppatulo on saapunut myyjän tilille 2019, kirjataan myös kyseisen kaupan arvonlisävero vuodelle 2019.

7 YHTEENVETO

Opinnäytetyön tavoitteena oli laatia yksityiselle metsänomistajalle tietopaketti metsäkiinteistöön kohdistuvasta verotuksesta muun muassa metsästä saatavien tulojen ja menojen näkökulmasta. Oma tietokanta aiheeseen liittyen oli hyvin minimaalinen, sillä kummallakaan meistä ei ollut etukäteen tietämystä metsätilanverotuksesta. Työn avulla saimme kuitenkin kerättyä kattavan oppaan tietoa aiheeseen liittyen, eikä metsän ostaminen vaikuta työn jälkeen kovinkaan vaikealta asialta. On vain oltava tietoinen tärkeimmistä verotusasioista ja säädöksistä.

Opinnäytetyötä tehdessämme huomasimme, kuinka paljon enemmän hyötyä verotuksesta saa irti, kun siihen perehtyy kunnolla. Tietysti riittää, että ottaa selvää pakollisista perusasioista, mutta hyöty omasta metsäkiinteistöstä voi olla huomattavasti suurempi, kun selvittää ja käyttää kaikki mahdolliset verotusta alentavat keinot hyödykseen. Apuna metsäveroasioissa voi käyttää alan ammattilaisia, kuten kirjanpitäjiä, jolloin voi itse keskittyä enemmän metsän hoitoon liittyviin asioihin. On kuitenkin tärkeää, että metsänomistaja on edes jonkin verran tietoinen verotusasioista, jotta osaa tarkistaa oman veroilmoituksensa, mikäli se vaatii oikaisua. Apua verotusasioihin voi saada myös oman paikkakunnan metsänhoitoyhdistykseltä.

Koska omistajien metsäkiinteistöjen koko ja laatu vaihtelevat suuresti, on kuitenkin vaikeaa sanoa yleisesti, mitä kaikkea jokainen metsänomistaja voisi verotuksessa hyödyntää saadakseen irti parhaan mahdollisen hyödyn. Siksi jokaisen metsänomistajan olisikin hyvä perehtyä edes jonkin verran omaan metsätilaansa ja sen verotukseen, sillä vähennettäviä kuluja ja menoja on monenlaisia ja eri omistajat voivat saada vähennyksiin erilaisia kuluja eri vuosina. Tähän vaikuttavat esimerkiksi metsäkiinteistön koko, sijainti sekä puuston kasvuvaihe.

Eri verotuslait säätelevät metsätalouden verotusta, sillä metsäverotukselle ei ole olemassa omaa metsäverolakia. Tämän vuoksi lakeja on monenlaisia ja niiden löytämiseen saattaa tarvita hieman aikaa, sillä ne eivät löydy yhdeltä sivulta. Metsäverotukseen hiemankaan perehtynyt henkilö onnistuu kuitenkin löytämään melko helposti eri säädökset oikeiden hakusanojen avulla ja pystyy näin helpommin muun muassa tekemään metsäveroilmoituksensa. Metsänomistajan ei siis kannata pelätä jokavuotista metsäveroilmoitusta, vaan hänen kannattaa ottaa rohkeasti selvää metsätalouden verotusta koskevista asioista ja perehtyä omaan metsäkiinteistönsä ja sen vaatimaan panostukseen.

Toteutimme opinnäytetyön kokonaisuudessaan teoriapohjaisesti ja teoksen lähteinä käytimme muun muassa mahdollisimman uusia painoksia metsäverotuskirjallisuudesta ja uusimpia tietoja, joita Verohallinto on sivuillaan julkaissut aiheesta. Työtä tehdessä huomasimme, että lähes vuosittain jokin verotusasia oli muuttunut, jonka vuoksi oli oltava kriittinen lähdevalinnoissa ja tarvittaessa tarkastaa onko tieto vielä ajankohtainen. Opinnäytetyöhön on siis kerätty eri lähteistä ajantasaisin tieto metsäverotuksesta, jonka vuoksi teos on täysin luotettava ja tieto tämän hetkisten lakien mukaista.

Opinnäytetyöstä olisi voinut saada vielä kattavamman, mikäli olisimme toteuttaneet aiheeseen liittyvän kyselyn esimerkiksi metsänomistajille heidän tietämyksestään metsäverotukseen liittyen ja tulosten analysoiminen olisi voinut antaa hyvin tietoa alueemme metsänomistajien verotietoudesta. Toinen kiinnostava tutkimusaihe voisi olla tutkimus metsäverotuksesta, jossa toinen metsänomistaja hoitaa aktiivisesti omaa metsäkiinteistöä ja on tietoinen verotuksen hyödyistä, ja tutkimuksessa toinen osapuoli ei ole kovin tietoinen verotuksen hyödyntämisestä. Tämän asettelun tuloksena voisi saada selville, paljonko verotietous auttaa metsänomistajaa saamaan parhaan hyödyn metsäkiinteistöstä.

LÄHTEET

Arvonlisäverotus. 2016. Metsäkeskus. Saatavissa: <https://www.metsakeskus.fi/arvonlisaverotus>. Viitattu 17.10.2019.

Elinkeinotoiminta. Minilex. Saatavissa: <https://www.minilex.fi/a/elinkeinotoiminta-on-toimeentulon-hankkimista-ja-voiton-tavoittelua>. Viitattu 22.9.2019.

Hankintatyö. 2018. Verohallinto. Saatavissa: https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/puun_myynti/hankintatyo/. Viitattu 12.10.2019.

Huovinen, J-P. 2016. Metsätalouden veroilmoitus ja puun myyntitulot. Veronmaksajat. Saatavissa: <https://www.veronmaksajat.fi/Veroilmoitus/Metsatalouden-veroilmoitus-2016/Puun-myyntitulot/#a04543da>. Viitattu 24.10.2019.

Huovinen, J-P. 2019. Menojen vähentäminen. Veronmaksajat. Saatavissa: <https://www.veronmaksajat.fi/Veroilmoitus/metsatalouden-veroilmoitus-2018/menojen-vahentaminen/>. Viitattu 29.9.2019.

Hänninen, H. 2017. Metsätalous Suomessa. Teoksessa S. Rantala (toim.) Metsäkoulu. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy. 9–20.

Jauhiainen, H. 2014. Metsäverotus. Teoksessa S. Rantala (toim.) Metsäkoulu. Porvoo: Bookwell Oy. 331–342.

Jauhiainen, H. 2017a. Metsäverotus. Teoksessa S. Rantala (toim.) Metsäkoulu. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy. 331–342.

Jauhiainen, H. 2017b. Metsäverokirja. Joensuu: PunaMusta Oy

Jauhiainen, H. 2019. Metsäverokirja. Joensuu: PunaMusta Oy

Kasanen, R. & Heliövaara, K. 2017. Metsätuhot. Teoksessa S. Rantala (toim.) Metsäkoulu. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy. 245–255.

Kemera-tuet. 2016. Metsäkeskus. Saatavissa: <https://www.metsakeskus.fi/kemera-tuet>. Viitattu 25.10.2019

Kiinteistön ostaja – muista varainsiirtovero ja lainhuuto tai kirjaaminen. 2017. Saatavissa: https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/asuminen/varainsiirtovero/kiinteiston_ost/. Viitattu 24.10.2019.

Kiinteistöverotus. Valtiovarainministeriö. Saatavissa: <https://vm.fi/verotus/kiinteistoverotus>. Viitattu: 23.10.2019.

Kiviniemi M. 2015. Metsäoikeus. 4., uudistettupainos. Tallinna: Printon Trükikoda.

Kiviniemi, M. 2017. Omistajan vaihdos. Teoksessa S. Rantala (toim.) Metsäkoulu. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy. 315–330.

Kokonaan kiinteistöverotuksen piiriin kuuluvan kiinteistön ja maatalaan kuuluvan kiinteistön rajanve-toa. 2014. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/kannanotot/47686/kokonaan-kiinteistoverotuksen-piiriin-k/>. Viitattu: 25.11.2019.

Kortejärvi, P. Metsävero-opas 2017. OP Osuuskunta. Otavamedia OMA Oy. Saatavissa: <https://www.op.fi/documents/20556/62912/Metsavero+opas+suomi+2017/08f85710-870c-47ff-b045-8b7c9dabd5b7>. Viitattu 27.8.2019.

Kortejärvi, P. Metsävero-opas 2018. OP Osuuskunta. Otavamedia OMA Oy. Saatavissa: https://s3-eu-central-1.amazonaws.com/op-karhu-production/public/Metsaveroopas2018_SU.pdf. Viitattu 1.9.2019.

Metsien taloudellinen merkitys. Maa- ja metsätalousministeriö. Saatavissa: <https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsatalouden-kestavyys/metsien-taloudellinen-merkitys>. Viitattu 27.10.2019.

Metsästä saadut muut tulot. 2019. Verohallinto. Saatavissa: https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsasta_saadut_muut_tulot/. Viitattu 16.10.2019.

Metsätalouden kestävyys. Maa- ja metsätalousministeriö. Saatavissa: <https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsatalouden-kestavyys>. Viitattu 26.10.2019.

Metsätalouden luovutusvoitot. 2019. Verohallinto. Saatavissa: https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsasta_saadut_muut_tulot/metsatalouden_luovutusvoito/. Viitattu 24.10.2019.

Metsätalouden matkakustannukset. 2018. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48542/metsatalouden-matkakustannukset/>. Viitattu 20.10.2019.

Metsätalouden menot. 2019. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/menot/>. Viitattu 29.9.2019.

Metsätalouden pääomatulon hankinnassa käytettävien koneiden hankintamenon vähentäminen. 2017. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/59568/metsatalouden-paaomatulon-hankinnassa-kaytettavien-koneiden-hankintamenon-vahentaminen/>. Viitattu 25.11.2019.

Metsätalouden veroilmoitus 2C. 2017. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsatalouden-veroilmoitus/>. Viitattu 20.10.2019.

Metsätilan omistajanvaihdos kauppana. 2016. Metsäkeskus. Saatavissa: <https://www.metsakeskus.fi/metsatilan-omistajanvaihdos-kauppana>. Viitattu 8.9.2019.

Metsätilan omistus- ja hallintamuodot. 2016. Metsäkeskus. Saatavissa: <https://www.metsakeskus.fi/metsatilan-omistus-ja-hallintamuodot>. Viitattu 25.6.2019.

Metsätilat. Metsätilat. Saatavissa: <https://www.metsatilat.fi/metsatilat>. Viitattu 8.10.2019.

Metsävähennys. 2019. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsavahennys/>. Viitattu 14.10.2019.

Metsäyhtymä. 2019. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/metsayhtyma/>. Viitattu 9.5.2019.

Mäki-Hakola, M. & Rintala, P. 2017. Puukauppa. Teoksessa S. Rantala (toim.) Metsäkoulu. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy. 195–203.

Näin tarkistat veroilmoituksen. 2019. Verohallinto. Saatavissa: https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/veroilmoitus_ja_verotuspaato/n%C3%A4in-tarkistat-veroilmoituksen/. Viitattu 20.10.2019.

Perintöverolaskuri - kuinka paljon perintöveroa pitää maksaa?. 2019. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/perinto/perintoverolaskuri/>. Viitattu 24.10.2019.

Puun myyntitulot. 2019. Verohallinto. Saatavissa: https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/puun_myynti/. Viitattu 23.10.2019.

Puun myyntiverotus. 2016. Metsäkeskus. Saatavissa: <https://www.metsakeskus.fi/puun-myyntiverotus>. Viitattu 24.10.2019.

Puun ostajan velvollisuudet. 2019. Verohallinto. Saatavissa: https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/puun_myynti/puun_ostajan_velvollisuudet/. Viitattu 23.10.2019.

Roms, M. 2017. Metsävakuutus. Teoksessa S. Rantala (toim.) Metsäkoulu. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy. 256–258.

Uuden metsänomistajan kirja. 2018. Toim. S. Rantala Latvia: Jelgava Printing House.

Yhteismetsä. 2018. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/metsa/yhteismetsa/>. Viitattu 9.5.2019.

Yhteismetsäesite-suomeksi. 2016. Metsäkeskus. Saatavissa: <https://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/yhteismetsaesite-suomeksi.pdf>. Viitattu 8.10.2019.

Yhteismetsä on metsän parhaaksi. Maanmittauslaitos. Saatavissa: <https://www.maanmittauslaitos.fi/yhteismetsa>. Viitattu 8.10.2019.

2C Metsätalouden veroilmoitus: yksityiskohtainen täyttöohje 2018. 2019. Verohallinto. Saatavissa: <https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/yhteystiedot-ja-asiointi/lomakkeet/tayttoohjeet/2c-mets%C3%A4talouden-veroilmoitus-yksityiskohtainen-t%C3%A4ytt%C3%B6hje-2018/>. Viitattu 28.10.2019.

2C Metsätalouden veroilmoitus (3043). 2019. Verohallinto. Saatavissa: https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/yhteystiedot-ja-asiointi/lomakkeet/kuvaus/2c_metsatalouden_veroilmoitus_304/. Viitattu 20.10.2019.